

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasfős példát sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1915.

POSZTERRESZTŐ
STAUBER JÓZSEF.

Szerda, augusztus 18.

Husz kilométerre Breszt-Litowszk előtt.

(Tüzértámadás a tiroli erődök ellen.)

Budapest, augusztus 17. (Hivatalos.)

Orosz hadszíntér:

Szakadatlanul hátráló ellenség heves üldözése közben azok a osztrák és királyi csapatok, amelyek Arz altábornagy parancsnoksága alatt állanak **Dobrinskál (20 kilométerre Breszt-Litowszktól délnyugatra) nyomultak előre.** A magyar honvédség visszavetett egy orosz utóvédet, amely **Piszcao mellett állást foglalt.** A József Ferdinánd főherceg vezérlete alatt álló erők a Bug melletti Sanow felé nyomulnak előre. Kövess tábornok Konstantinow vidékén az ellenséget a **Bugon túl vetette vissza.** Az alsó Bugtól északra szoros kapcsolatban német lovassággal osztrák-magyar lovasság harcol.

Vladimir—Wolinskyj melletti és keletgalíciai arcvonalunkon nyugalom uralkodik.

Olasz hadszíntér:

Az olasz nehéz tüzérség tüzelése tiroli erődeink ellen tegnap egész nap tartott. Azokat a gyengébb ellenséges gyalogsági csapatokat, amelyek a Wal—Suganaban, Carzanóig (Borgotól északra) jutottak előre a Pasó patakon át, visszavetettük. A tengeremléki arcvonalon az olaszok nagyobb erőkkel tovább folytatták előretöréseiket Krn és Tolmein közötti állásaink ellen, de mindenütt véresen visszavertük őket. A doberdói fensik tegnap délután ismét elég heves ágyutüz alatt állott. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Kowno erődeit elfoglalták a németek.

(Négyezeröttszáz fogoly és kétszáznegyven ágyu)

Berlin, augusztus 17. (Hivatalos.)
A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Ostende előtt tengerparti ütégünk három ellenséges torpedóuzót elűzött. A keleti Argonnokban La fille Mortenál egy francia árkot elfoglaltunk. Bapaumenál egy angol repülőgép kezünkre került. Utasait, két tisztet elfogtunk.

Keleti hadszíntér:

Hindenburg tábornagy hadseregcsoportja

Kupischky környékén a folytatlagos további harcok is sikeresek voltak. Hatszázhuszonöt hadifogoly (közük három tiszt) és három géppu ka jutott kezünkre.

Eichhorn vezérezredes hadseregének Litzmann tábornok vezetésével álló csapatai Kowno délnyugati arcvonalának Njemen és Jesia között fekvő erődeit rohammal el-

foglalták. Több mint négyezeröttszáz orosz foglyul ejtettek és kétszáznegyven ágyut és nagyszámu egyéb hadiszert zsákmányoltak.

Scholtz és Gallwitz tábornokok hadseregei folytonos harcok közepette az ellenséget keleti irányban megint visszavetették. Egyezernyolcszáz orosz köztük tizenegy tisztet elfogtak és egy ágyut és tíz géppuskát zsákmányoltak.

Novogeorgiewsk északraleti arcvonalán egy nagy erődöt és két távközművet rohammal elfoglaltunk. Arcvonalunk csaknem összes többi részén sikerült ellenséget továbbra visszavenni. Kétezeregyszáz foglyot ejtettünk, tizenkilenc ágyut és egyéb hadiszert zsákmányoltunk.

Lipót bajor herceg és Mackensen tábornagyok hadseregei további győzelmes előrenyomulásban vannak.

Az orosz hadvezetőség augusztus tizenhatodiki hivatalos jelentésében azt

állítja, hogy augusztus tizenharmadikán Dunajownál Zlota-Lipa mentén orosz elővédek két sor német lövészárkot elfoglaltak és ezek védőit lekasabolták. Ott harcoló saját csapataink előtt csak egy orosz járőrvalalkozás ismeretes, az augusztus tizenkettedikéről tizenharmadikára virradó éj től, amely teljesen meghiusult, amelynek alkalmával az ellenség négy halottat és két sebesültet hagyott állásaink előtt és amely nekünk veszteséget nem okozott. **Legfelsőbb hadvezetőség.** (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Ferenc József öröme.

Arad, augusztus 17.

Egy esztendővel ezelőtt, a háboru első ütközetei közben ünnepevén a király születésnapját, a résztvőnek érzelmei ütötték át a határt nem ismerő szeretetet, amely őfelségét élete minden percében körülfogja. A háboru kitörésekor megjelent uralkodói manifesztum fájdalmas szavai fakasztották ezt a résztvétet. Az ország minden alattvalójának szívéhez talált a hang, hogy Európa legöregebb és legbölcsebb államfejének, akinek ősz türteire addig úgy tekintettek, mint a világbéke fehér lobogójára, nem adott meg, hogy történelmi jelentőségű uralkodásának alkonyát a béke áldásos sugara alatt tölthesse el.

A háboru tizenkét hónapja sok dicsőséget és sok fájdalmat hozott magával. Az áldozatok és a szenvedések bizonyára nem maradtak elszigetelten a király lelkétől. A monarchia védelmében elveszett sok fiatal, drága élet, az özvegyek, árvák és a szülők gyásza, a rokkantak keserősége, a tüzhelyüket vesztett családok kétségbeesése és nyomora, az ellenség által megszállt területek lakosságának üldözötése: mindez nem maradt rejtett dolog az aggastyán uralkodó előtt és az ő könye bizonyára gyakran hullott együtt azokéval, akiknek gyászolni és siratni valója volt.

Mégis, amikor a világháboru egy esztendeje után, újra a király születésnapján gyulnak az örömtüzek, a körük sereglő százezrek és milliók egész más hangulatok között tekintenek a nyolcvanöt éves uralkodó felé. Ha volt valami, amit egy áldásosan és bölcsen, istenfélőn és alattvalói iránti szeretetben eltöltött élet után jutalmul tartogathatott a Sors őfelségének: a monarchiának és szövetség-

gesének dicsőségben gazdag háborúja volt az.

Tanuja lehetett annak a megbont-hatatlan egységnek, amely minden rendű és nemzetiségű alattvalóit a hozzá való ragaszkodásban és a haza iránt való hűségben összekapcsolja. Aggkorának elzárt magányából is szemlélője lehetett annak a hadi dicsőségnek, amelyet a nép legszélesebb rétegeivel kibővült, vitéz hadsereg az összes harctereken kivivott. És bizonyára igen nagy elégtétele uralkodói szívének, hogy a magyarok, akiktől olykor alattomos módon el akarták fordítani szívét, nemcsak méltóknak mutatkoztak az ő szeretetére és bizalmára, de a monarchia oly erősségének bizonyultak, amelyet ellenségeink is elismernek.

Es láthatta annak a gögös, hatalmas országnak, a mely az utolsó három évtizedben örökké lesben állott a monarchia határainál, hogy ránc csapjon, a mely a déli szomszédaink között örökösön bujtogatott ellenünk, a mely szétdarabolásra szánta a monarchiát: a nagy orosz birodalomnak rettentő vereségét, megszegyenítő bűnhődését. Egész Orosz-Lengyelország, legbüszkébb városaival, szövetségünknél és hadseregünknél kezén van; az oroszok már Szentpétervár irányában folytatják „sikeres” visszavonulásukat. És ötelsége születésnapjának előestjére megjött a hirtelen, hogy Kownó erődöt, a legerősebb orosz várakat egyikét, Hindenburg seregei elfoglalták és kétszáznegyven ágyút zsákmányoltak.

A mi bánatnak indult, abból fenségesen emelkedett ki a végzet igazságtévése. Ofelségének a hosszú élet jutalmához azt adta a sors, hogy meggyőződjen mindarról, a mi hosszú uralkodásának, vezéreszméinek elégtételére van. Hogy a monarchiát a történelmi idők beláthatatlan határáig nem kell félteni a szétomlástól; hogy a monarchia népeiben oly értékes tulajdonságok és erők élnek, amelyek mindig elment tudnának állani a kívülről jövő támadásoknak. Hogy büszke és boldog lehet a magyarokra, akiknek királyhűsége ragyogóan nyilatkozott meg a világtörténelem nagy időiben. És Istenébe vetett hitének megerősödésével mondhatja: van igazság, a mely lesújtja az elvetemült, kétszínű ellenséget, és megalázza azt, aki másnak lekisebbitésében akart dicsőséget és örömet szerezni!

A Mindenható, aki mindezekben őt, különös kegyeltjét, részesülni engedte, adja meg neki, hogy alattvalói elszánt, önteláldozó és dicsőségben gazdag harcainak minél rövidebb idő alatt a teljes győzelem legyen a koronája, s ez szerezze meg a monarchiának a békét, olyan tiszta, tartós, termő békét, amelynek Ferenc József az egész világon a legnagyobb apostola volt és marad!

Frigyes főherceg Bécsben. Bécsből jelentik: Frigyes főherceg ma ideérkezett a király születésnapjára. A főherceg holnap visszautazik a főhadiszállásra.

Az orosz sereg a Rokitno-mocsarak szélén

(A visszavonulás nehézségei. — A mo-csár-ország óre.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 17.

Támadó csapataink délnyugatról, a szövetséges németek pedig északnyugat felől egyre közelebb érik Brestlitowskot, az oroszok legerősebb várát, amely ott áll őrt a Rokitno-mocsarak szélén. Ez a vár hivatott arra — az utolsó orosz remények szerint — hogy feltartóztassa előretörő seregeinket és megóvjá a milliós orosz sereget a mocsarakba szorítástól. A Rokitno-mocsarak neve alatt azt a széles mocsárvidéket értjük, amely a Bugtól keletre a Dnyeszterig vonul és a Dnyeszter mindkét oldalán egész az ebbe torkoló Pripjat folyóig terjed. Ennek a jórészt erdővel borított mocsaras vidéknek területe csaknem nagyobb, mint a bajor királyságé. A vidék kelet felé terjedő négyszög alakjával bír. Nyugaton a Bug, keleten a Dnyeszter határolja. Délen a kiev-lusk vladimir-volinski-ustilogi országot, északon pedig a rogaosev-bobrinak-siusk-braszt-litovszki vonal alkotja határát. Az elmoosarasodás a vízterek hiányos lefolyásától ered és attól a körülménytől, hogy a déli folyók sokkal hamarabb bukkanak fel, mint az északiak. Az utóbbi években az orosz kormány sokat tett a vidék ármentesítéséért. Ennek dacára a Rokitno-mocsarak még mindig jelentékeny katonai akadálynak tekinthetők.

A mocsaras vidék legfontosabb folyója, amely azt egész terjedelmében átszeli, a Pripjat amely Brest-Litovszk és Vladimir-Volenski közt vezet eredetét. (Ottszáz kilométer hosszú, szélessége Pinsknél 60 méter, Mozirnál 200 méter, torkolatánál 400 méter, Rovnótól kezdve hajózható, a gözhajók Pripjktól kezdve közlekednek rajta.) Széles, járhatatlan, náddal benőtt mocsarak és lápok kisárik partját. Tavaszkor rendszeren nagyon megered, amikor a vizükre gyakran két méterrel emelkedik. A Pripjat-völgy ekkor 10—20 kilométer széles víz-tömzset alkott, amely minden száraztoldi összeköttetést az egymástól messze fekvő lakóhelyek között lehetetlenné tesz. A vidéknek mocsaras jellege különösen keleti irányban ölt nagyobb arányokat.

A nyugati részen a járhatatlan mocsaras vidékek magára a széles Pripjat-völgyre szorítottak. A talajt itt többrendbeli ármentesítő munkálatok szárazzá tették, úgy, hogy a föld-ek művelése itt fejlettebb és az emberi lakóhelyek is gyakoriabbak. Keleten ellenben a viszonyok sokkal kedvezőlenebbek. Kiterjedt mocsarak és lápos erdőszékek a termékenységet tetemesen korlátozzák. Katonai operációk szempontjából ezért csak a nyugati harmad rész vehető figyelembe és ez is csak egy bizonyos mértékig. Középen és keleten nagyobb csapatok mozdulatai kizártaknak tekinthetők.

Két nagy vasuti vonal szeli át Polésit: Észak-déli irányban a Vilna-kovnoi vonal és nyugattól keletre a Brest-Litovszk-Sabinka-vonal vasut. Mindkét vonalnak találkozási pontja a Pripjattól északra fekvő Lumbez. A vasutaknak ezen utakban nagyon szegény vidékén még sokkal nagyobb fontosságuk van, mint az ország más részeiben, mert csak ezek teszik lehetővé a csapatok nagyobb mértékben való eltolását és Lengyelországnak összeköttetését egyrészt a hadszíntér északnyugati részével, másrészt Oroszország gazdag déli részével.

A mocsarak katonai jelentősége abban a tulajdonságban áll, hogy rendkívül kiterjedt akadályzónát alkot. Megkönnyíti tehát az ország védelmét. Délről jövő támadással szemben frontálisan fekszik. A Galiciából eredő támadó sereg csak a Rokitno-vidéktől nyugatra haladhat előre. A keleti védelmi állás bekerítése kizárt dolog. A könnyebben járható nyugati részt a Bugnál, amely leginkább engedi meg nagyobb csapatok operációit a nagy braszt-litovszki vár zárja el és biztosítja.

A mostani katonai helyzetnél az oroszok visszavonulását az ország belsejébe a Rokitno lényegesen megnehezíti. A mocsaras vidéktől délre nem mehetnek vissza, mert a szövetségesek ott állanak, észak felé kell tehát haladniuk. Ezáltal azonban az egész terület, mely a visszavonulásra egyáltalán tekintetbe jöhet, csupán csak százötven kilométer tesz, ami egy milliós hadseregnek nézve nem sok.

TANÜGY.

Tizezer tanköteles gyermek Aradon.

(Megnyitlik valamennyi iskola.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 17.

Holnap felfüggesztek hívja fel Arad város iskolásképe és az állami elemi iskolák gondnoksága a szülőket, hogy szeptember elsőjétől kezdve irassák be iskolaköteles gyermekeiket, mert a tanév az emített napon megkezdődik. Ötnap a beiratás és szeptember 6-án megkezdődik az oktatás Arad valamennyi iskolájában. Kovács Vince kulturtanácsnok tájékoztatásainak sikerült ismét olyan megoldást találnia, hogy a súlyos viszonyok közepette is minden bajt gyermek minden nap járhatson iskolába és részesüljön oktatásban.

Körülbelül tizezer aradi gyermek beírásáról van szó. Ebben a számban a középiskolai tanulók is bennefoglaltnak. Az iskolások aggodalommal látják, hogy igen sok családban, ahol az apa távol van, az anyák nem teljesítik komolyan kötelességüket és sok gyermek iskolázatlan marad, elvadul, elromlik. Most az iskola év kezdetén újból felemeli szavát a hatóság és kéri a szülőket, hogy ne tegyék szerencsétlené gyermekeiket, ne könnyelműsködjenek el a komoly életet, mert beláthatatlan következményei lesznek annak, ha az ifjúság az iskolázásra szánt időt elhárkítja és elfecsereleli.

A város vezetősége lehetővé teszi a tanítást, mert valamennyi iskolának gondoskodott megfelelő helyiségről.

A Weltzer és Haaszinger-utcai leányiskolák, valamint a női ipariskola, a Kulturpalotában, a polgári leányiskola, az árvaházban, a Ferenctéri polgári fiúiskola a Kazinczy-utcai polgári fiúiskolában nyer elhelyezést és ugyan-csak itt nyílnak meg az iparos és kereskedelmi tanonc iskola valamennyi osztályai. A felső kereskedelmi iskolák, a fiú és a női, régi helyiségekben maradnak, a fiú iskola internátusában lesz a főgimnázium, míg a főreáliskola az Erzsébet-utcai elemi iskolában kapott helyet. Ez utóbbi az újtelepi fiúiskolába kerül, ahol amerikai rendszerű tanítás lesz. Ugyanígy rendszerrel oktatják a Fürj-utcai állami elemi iskola növendékeit, akik a Szent Péter-téri iskolát látogatják majd. A többi állami iskola megmarad mai helyén. Az izraelita elemi iskola a templom épületben, a régi iskola termeiben nyílnak meg.

Földalatti palotákban laknak a harmincharmasok.

(Friedmann bácsi öt filléres bélyege. — Aradi tiszt elbeszélése a Bug melletti életről.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 17.

Az északi harctérről ma érkezett vissza a 33. gyalogezred egyik tartalékos hadnagya, akinek rendkívül érdekes harctéri leveleiből már többször értesült az *Aradi Közlöny* olvasó közönsége a háziezred hősi harcainak részleteiről. A hadnagy a háziezred mostani életéről a következőket mondotta munkatársunknak:

— A harmincharmasok tulajdonképen most pihenőt élveznek. A dolog tudniillik úgy áll, hogy Keletgaliciában a Bug vonalánál vagyunk beásva s amíg a lengyelországi események azt nem teszik aktuálissá, nem is nyomulunk ott előre. Így aztán pompás, szinte palotaszámba menő fedezékeket készítettünk magunknak, némelyik századparancsnoknak még két szobája is van a földalatti felszerelve pokrócokkal, szőnyegekkel, sőt még íróasztallal is. Napközben innen és túl is kísértünk a fedezék tetejére, alig négyezer lépésnyire vagyunk az oroszoktól, de azért egyik főnek sem jut eszébe lövöldözni. Az első rajvonal embereit hetenként többször is felváltják, s így ideálisnak lehet mondani az állapotokat.

— Az oroszokban most nincs egy szikra támadó kedv sem. Mintegy kilenc nappal ez előtt támadtak utoljára, de akkor is nagyon pórul jártak. Meglepetésszerű éjszakai támadást akartak véghez vinni, de mi idejekorán értesültünk a dologról. Kellőleg felkészülve vártuk őket, be voltak állítva a gépfegyverek, sőt a puskák is. Ki volt adva a jelszó, hogy ha mi kell őket előnyomolni, meg sem szabad munkálni addig, amíg a drótsövényt el nem érik. Addig a percig egy puskának sem szabad elszólni s a támadás visszaverésére a jelt a fény-szórók fogják megadni.

— Tényleg koromsötét éjjel az oroszok nagy tömegekben óvatosan nyomultak előre. Mi teljes csendben vártuk őket, de abban a pillanatban, amikor az első elérték a drótkakadályokat, rájuk vetették nappali fényüket a fény-szórók s minden irányból borzasztó tüzelés fogadta őket. Leírhatatlan pánik keletkezett az oroszok közt, egész sorok dőltek ki, az életbenmaradtak pedig ész nélkül fordultak meg és futottak vissza. Így történt, hogy a „támadás” folyamán ők egyetlen lövést sem adhattak le, ellenben olyan borzasztó veszteségeket szenvedtek, hogy csupán a 33. gyalogezred második százada előtt vagy háromszáz orosz maradt halva. A hullák két nap mulva oly rettenetes büzt okoztak, hogy kénytelenek voltunk parlamentert átküldeni az oroszokhoz, hogy temessék el halottaikat. Két órai fejtöréssel meg is állapodtunk, átjöttek az oroszok, kiugráltak a mi bakáink közül is sokan árkaikból s eltemették az éjszakai támadás áldozatait.

— Az *Aradi Közlöny* már írt azokról a proklamációkról, amelyeket a mi hadvezetőségünk juttat el az orosz katonák közé. A proklamációknak meg is van hatásuk, amennyiben most már minden lehető alkalommal megadják magukat az orosz katonák. Ujabbán a következő elmés módon juttatják el a proklamációkat az oroszok közé: hosszú, gyulékony amyaggal bekent zsineget kötnek egy haltonra, a zsinegre pedig minden méternél ötszáz-öt-

száz proklamációt erősítenek meg. Amikor a léggömböt szabadon bocsájtják, egyuttal meggyújtják a zsineget is, amelyről így az orosz front mögött körülbelül fél kilométernyi távolságokban automatikusan szűn le ötszáz-öt-száz proklamáció.

— Kevéssel hazatérésem előtt megbíztak, hogy az Operationskassát keressem fel s az ezred pénsszükségletét hozsam magammal. Számtalan községben haladtam keresztül s mind ugyanazt a gyászos látványt mutatta: Üszkös romok, por és hamu minden. Az egyik községben, Gliniany-ban, amelyet szintén felgyújtottak az oroszok, egy öreg zsidó fogott el. Könyvek jöttek a szemébe, amikor az orosz uralomról beszélt, de egyszerre felragyogott a szeme, levette a sapkáját, amelynek belsőbe egy osztrák öt filléres bélyeg volt beragasztva:

— De bármilyen rosszul ment is minden — mondotta — az öreg Friedmann nem esett kétségbe. Levettem a sapkámat s néztem rajta ezt a képet — mondta rámutatva a bélyegen az őz uralkodó képmására. — Én tudtam, hogy a mi jó öreg császárnk nem hagy minket, hogy visszajönnék a mi katonáink és felszabadítanak. A mi jó öreg császárnk, a mi császárnk...

— Zokogásba fulladt már a szava s görcsösen csókolgatta a tépett, kopott bélyegen az elmosódott arcképet...

— Számtalan kastély mellett haladtunk el utközben, mind felgyújtva, elpusztítva. Így *Bilka-Schlacherskán* egy hercegnő kastélya állott, valamikor impozáns, gyönyörű emeletes épület. Az oroszok még a múlt évben elpusztították, felgyújtották, de előbb, mint a lakosság elbeszélte, 36 kocsival vitték el onnan az értékes bútort, szőnyeget, műtárgyakat. A főuri hely számos melléképületével együtt, a fayencel falazott istálló, a kutyaistálló, a fürdőház, a nagy terjedelmű park minden pavillonja lángok martaléka lett, csak egy kis épületke állott sértetlenül. A park egyik vadregényes helyén, ősi fák árnyékában egy hatalmas kakéka, amelyből egy óriási bagoly meresztette rá az üveges szeméit. Ettől úgy látszik fétek a kózákvitézek.

S így megy ez egész Galicián keresztül. A lakosság nagy része éhen halna, ha a mi hadvezetőségünk nem gondoskodna róla. Valóságos missziót teljesít a hadvezetőség s a szegényeknek ép úgy kijár a menázi, mint a bakáknak.

— A legtöbbet most a — *legyekkel kell küzdeni*. Az orosz szenny és piszok reppent elszaporította őket Galiciában s most valóságos átkai az emberiségnek. El sem lehet képzelni, hogy mennyi a légy egy-egy lengyel faluban, de azt hiszem többen vannak egy-egy házban, mint az osztrák-magyar hadikölcsön koronái.

Végül meg kell említenem, hogy a hadsereg egészségügyi viszonyai is a lehető legpompásabb. A kolera elleni védekezés megszerüen bevált s így habár a galíciai lakosság körében fordultak elő koleraesetek, a hadsereg kebelében ilyesmi csak a legutóbbiban történt.

Megváltozott miniszteri álláspont.

(Eltér tengeri van Aradon. — A tanács újabb kérelme a kormányhoz.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 17.

Arad város tanácsa ma intézkedett a napokban megérkezett földmivelségi miniszter leirata értelmében, a tengeri liszt eladásáról. A földmivelségi miniszter, mint azt megtutuk, ígéretet tett *Lócs Rezső* helyettes polgármester előtt arra, hogy a várost lehetőleg megóvja a károsodástól, amely azzal érné, ha a tengeri lisztet nem adhatná el emberi táplálásra. A miniszter ezt az ígéretét beváltotta és a tanács ma intézkedett is, hogy a lisztutalványok ellenében a már eladott liszt-mennyiséget a malmok a vevőknek kiszolgáltassák.

Azonban megváltozott a miniszter álláspontja a szemes tengerit illetőleg. Ebből a város nem kap semmit, mert a mi Aradon még készletben van, azt Kolozsvárra kell küldeni. A malmoknál lévő is a tanács által még el nem adott tengeri lisztet és be kell cserélni szemes tengerire és az említett kirendelésnek rendelkezésére kell bocsátani. Ebből tehát tetemes kára lesz a városnak, mert a malmok azt vitatják, hogy ők megbízás folytán örökltek meg a tengerit lisztet és ők arról nem tehetnek, ha most a miniszter szemes tengerit szállítat velük. A nyakukon maradt tengeri liszt átvételét követelik a várostól. Ilyen tengeri liszt van a Széchenyi gőzmalomnál, a Sertéshialaló Részvénytársaságnál, a Sas malomnál, összesen 12 és fél vagon. A Neuman Testvérek cégénél van 8 vagon szemes tengeri, ezt is Kolozsvárra kell küldeni.

A földmivelségi miniszter arról a 14 vagon félőrleményről, 16 vagon töréről és 7 vagon tengeri lisztről, ami ugyancsak a Neuman Testvérek cég malomában van, még nem határozott és fenntartotta magának a döntést későbbre.

A tanács legutóbb tartott ülésén eszmecserét folytatott és arra a konklúzióra jutott, hogy nemsok reménye lehet a városnak, hogy eue félőrleményekből, illetve törékből takarmányozás céljára megszerzhessen. Ezért újabb feliratot intéz a földmivelségi miniszterhez és most már tőle kéri, hogy ebből a 30 vagon tengeri őrleményből 15 vaggont bocsásson a város rendelkezésére. Indokolja a tanács ezt azzal, hogy a város területén a közfuvarozással foglalkozóknak takarmányuk egyáltalában nincs. A lovasuti forgalom fenntartása is kétségessé kezd válni, a takarmány hiány miatt. Ha azonban a miniszter ezt a kérést nem teljesítené, akkor a tanács felhívja a figyelmét arra, hogy a Neuman Testvérek cégénél a legutóbb rekvirált sok vagon zseikes tengerit az országos bizottság visszautasította, mert emberi táplálásra nem alkalmas. Ezt a tengerit a miniszter Hunyad megye rendelkezésére bocsátotta. Minthogy a vármegye is csak takarmányozásra használhatná fel ezt a kukoricát, arra kéri a tanács a földmivelségi minisztert, hogy harminc vaggonnal engedjen át a városnak ugyancsak takarmányozásra.

A felterjesztés már elment és kíváncsian várja a tanács, vajon a sok kellemetlenséget okozott tengeri kérdés elpihen-e végre?

Fölényben vagyunk az olasz tüzéség fölött.

(Rettent ágyuharcok az Isonzónál. — Olaszország pénzügyi válsága — Nem titkolhatók a vereségek.)

— Távirati tudósítás. —

Bukarest—Lugano, augusztus 16.

Legyőzöttnek tekinthető az olasz tüzéség.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Az olaszok az elmúlt éjjel csupán egyszer támadtak. Oldaltüzünkbe kerültek és véresen visszautottak. A nagy olasz tüzéséget máris legyőzöttnek tekinthetjük. Szakadatlanul lövöldöznek. Próbálkozásuk mindig eredménytelen. A mieink naponta elnémitanak egy-egy ütegüket.

Olasz repülők az Isonzo-fronton.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Az olaszok tengeri flottájánál sokkal vállalkosabb szelleműnek bizonyult légi flottájuk. Nagyszámu, legmodernebbül harca felszerelt kétfedelű francia típusu gépjük kering frontunk fölött és mögött, pilótáik vakmerő, elsőrangú szakemberek. Az olasz hadvezetőség, tüzéségi földterítésen kívül, hármás-négyes rajokban aeroplánjait légi támadásokra is gyakran felhasználja, így ismételten bombáztak hidakat, községeket és katonáink állásait. A harci aeroplánban egy tiszt és egy pilóta-altiszt ül, hat bombával indulnak utnak, a bombák kikapcsoló és magasságmérő készülékkel a hátsóülés mellé vannak erősítve, egyetlen mozdulattal elegendő, hogy egyenkint vagy egyszerre lezuhanjanak.

A légi bomba kilenven-százhusz centiméter hosszú, banán-alakja van, husz harminc, sőt — előfordult — negyven, ötven kiló ekrazittal töltve. Az olasz repülők a sötétség beálltával, vagy hajnali szürkületben elsőszerelettel olyan községeket keresnek fel, ahol valamely magasabb parancsnokságunkat gyanítják. Dacára július hónapban éjjeli-éjlelre ismétlődő látogatásaiknak, katonai épületekben, vasúthálózatunkban igen osekély kárt tettek, jobbra a vidék polgári lakossága szenvedett vagyontban és emberéletben. Az olasz és horvát parasztnép rettenetesen gyűlöli az olasz repülőt, ökölrel fenyegetik, átkozzák, göröngyöket dobálnak feléje; nem volna tanácsos, hogy egyszer valamelyik pilóta közöttük kényszerüljön leszállásra.

Az Isonzo-hadsereg legénysége hozzácsokott ehhez az új ellenfélhez is, a mint repülőt jeleznek, mindenki bevopul az e célra szolgáló ürpekbe, barlangokba; falukban, városokban pedig pincékbe menekülnek. Ballonebarító ágyúink ma már örvendetes biztonsággal kergetik el a légi támadókat.

A repülőbomba hatása a legnehezebb kaliberű lövegekre emlékeztet, négy méter átmérőjű és mélységű gödröket tur a földben, szilánkjai köves területen igen messzire végzetes hatásuk. Míg júliusban naponkénti vendégek frontunk mögött, augusztusban kimeradnak látogatásaik; Görz, Trieszt, Nabresina tájékán is. Tüzéségünk a comeni völgyben, majd Gradiskától keletre és a trieszti part mentén három olasz repülőgépet lelőtt, négyet leszállásra kényszerített, kilenc látható sérülésekkel menekült. Magam is tanuja voltam néhány izgalmas üldözésnek, mint repült nyilsebesen a zöld-fehér-piros hasu ellenséges aeroplán a fehér schrapnell-felhők közeléből.

Egy siklórepüléssel leszálló, kormányán sebzett gépet honvédhuszárok fogtak Racoglianó és Biglia között. Az elfogott olasz tiszt elmondta, hogy bombáitól akár céltalanul is megszabadulnak, mert tisen kell visszatérni repülőterükre. Megerősítette értesülésünket, hogy Veronában, Velencében érzékeny katonai károkat okoztak magyar és osztrák repülők, felgyújtották többek közt a veronai központi repülőteret, több hangár teljes felszerelésével porrá égett.

Chiasso. Harmincöt francia repülő Turinba érkezett, hogy az olasz harc-terén teljesítsenek szolgálatot.

Három milliárd deficit Olaszországban.

Az olasz államháztartás zárószámadása a Frankfurter Zeitung értesülése szerint, hozzászámítva a be nem váltott s elhalasztott esedékességeket, három milliárd lira. Ebből csak egy milliárdot fedez a januári hadikölcsön jegyzése és a függő kölcsönök összege időközben 3062 millió lirára emelkedett. Az államkincstár úgy akart magán segíteni, hogy 1550 millió lira új bankjegyet nyomtatott.

Hat milliárd az idei olasz hadiköltség.

Chiasso. A Stampa mai számában Ferraris, a volt olasz pénzügyminiszter Olaszországnak 1915. december végéig leendő hadiköltségéről ír. Számítása szerint ez év végéig az olasz háború hat milliárd lirába kerül. Ebből az összegből három milliárd július 1-éig az előkészületek költségeit fedez, a második három milliárd pedig, ötszáz millió lirát számítva havonként, az „üzemköltség.”

Az első három milliárdot kölcsön és előlegek útján szerezték, a másik három milliárd eddigi alapja háromszázhetven millió lira rendes állami bevétel. A többi két milliárd és hatszázharminc millió lirát kölcsön útján kell megszerezni. Az erre vonatkozó tárgyalás Angliával már megindult, de eddig még nincs eredménye. Ferraris véleménye szerint Olaszország Angliától addig nem is kaphat kölcsönt, amíg Anglia váltókurzusa, amely Newyorkban most 30%-ra szállott, nem javul meg. Hogy a költségekről gondoskodják, erre Olaszországnak két útja lehet: vagy bankjegyet bocsát ki, vagy új kölcsönt vesz fel. Ferraris a kölcsön mellett foglal állást.

Francia lap az olaszok vereségéről.

Lugano. Az Information francia ujság bevallja, hogy a magyar és az osztrák hadsereg ismét elfoglalta Sei Busi nevű magaslatot, amelyet a minapi olasz hivatalos jelentés fontosnak jelölt meg. A francia lap sajnálatosnak tartja az olasz hadsereg kudarcát.

Sarrail — a parlamenti tábornok. Baselhől írják: Sarrail tábornok kinevezése a francia keleti sereg főparancsnokává nagy lelkesítést keltett Párisban. Sarrail tábornok ugyan alkalmas férfi arra, hogy tőle jó várjanak a Dardanellák mellett folyó küzdelemben, mert e háború folyamán is több ízben tanujelét adta kiváló képességének. Sarrailnak nagy érdeme volt annak idején abban, hogy a Marne mentén lefolyt nagy csata idején Verana körül lekötötte a német sereg egy részét. Később az

Argonokban vette át a parancsnokságot. Itt azután a német trónörökös seregével szemben kudarcot szenvedett, mire Joffre főmentette a parancsnokságtól s rendelkezési állományba helyezte Sarrail tábornokot. Ez akkor megnyugtatta a francia közvéleményt s bizonyára általános megelégedést keltett volna a bűnbak megtalálása, ha Sarrail nem lett volna erős republikánus érzésű férfiú s a radikálisok barátja. A radikális szenátusi és kamarai többség épen ezért igen érellyesen fölépelt Sarrail érdekében s nyomtatékosan követelte Sarrail visszahelyezését. Poincaré és Millerand nagy zavarában voltak. Lehetetlen volt ugyanis Joffret elhárározása visszavonására kényszeríteni, viszont a haragos radikális politikusokat sem lehetett elutasítani. Így kedvező utat kerestek s ezt meg is találták abban, hogy Sarrailt a Gallipoli félszigetre küldték. Sarrail így olégtételt kapott, azért önálló parancsnoksággal bízták meg, viszont ez a harcér nem tartozik Joffre felelőssége alá s így hatáskörét még sem sértette meg a parlamenti beavatkozás.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* A Nyugat szépirodalmi folyóirat augusztus 16-iki száma a következő nagyrészt aktuális és igen érdekes tartalommal jelent meg: Hatvany Lajos: Hareoló bátyk. Babits Mihály: Vile pot:bis: — Edes az otthon. — Gréna Grec. — Játszottam a kezével. — Julius. — Augusztus. — Ninesen kísértet. (Versék.) Móricz Zsigmond: Ot korona (Elbeszélés) Ambrus Zoltán: Háborus jegyzetek. Tersánszky Józsi Jenő: Idegen városkában (Vers). Sisa Miklós: A háboru s a pszichoszexualitás. Stein Aurél két levele Középszépiából. Ady Endre: Intés az örzökhöz (Vers) Műmelléklet: Uitz Béla rajza. Tábori posta és figyelőrovat. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IX. Lányay-utca 18. Előfizetési ára: Egy évre 24 korona, félévre 12 korona, egyes szám ára 1 korona 20 fillér.

* Az ellenséges frontról. (Katonai szakelőadások az Urániában) A mai nagy napon a katonaság tenséges küszönnepeltetés mellett koroly munkával is szórakozva áldoz a legfelsőbb katonai örömnapiján. A katonai hatóságok ma turnusokban viszik el a legénységet az Urániába, hol Márfy dr. egy tudományos előadás keretében vitetett tépákkal sok hasznos tudnivalót ad elő. A színház megszerezte a katonai hatóságok engedélyét arra, hogy ezt az előadást este nyilvános előadás keretében is bemutatassa. Ezen a nagy értékű dolgoz ki-vül Drinápoly titka címen egy érdekes kómedései dráma is kerül színre. És mindezek kluja kétségtelenül az a film lesz, melyet a színház ellenséges területéről mutat be. A francia hadügyminiszterium hiteles harcéri felvételnek első sorozata kerül színre. — „A rezervista álma”, Ziehr zenéjére készült magyar háborus oprett legközelebb az Urániában. 5

* Új háborus fővételek az Apollóban. (A halálkeringő premierje.) Gondosan összeállított, tartalmas műsort mutatott ma be az Apolló-színház a közönség élénk érdeklődése mellett. Az északi és déli frontunk új háborus fővételei vezették be az új programot. A harcéri érdekes, színes epizódjait kapjuk ez alkalommal is s a mi csataterünkön kívül hű barátunk, Törökország harcainak egyes részleteit is felöleli a ma bemutatott háborus sorozat. A harcéri fővételektől eltérítve is nagyszerű az Apolló-színház új programja. A halálkeringő a német Mester-filmgyár egyik legsikerültebb darabja, a melyben drámai erő lüktet. A szenvedélyesen tomboló emberi érzések tragikus összeküzdése ez a tisztá művészzel megjásított történet, a mely a Mester-filmgyár gondos rendezésében a legtekélyesebb filmek közé sorozható. Szerdán megy utóljára ez a kifünű műsor az Apollóban. 5

* Az aradi zenekonzervatóriumba a beiratások szeptember hó 1-én megkezdődnek Müttermüller József igazgató, Szabadság-tér. 2987

Kowno peccételi meg az orosz hadsereg sorsát

(„Kitartással vivjük ki a végleges győzelmet.” — Nehéz ágyuk ostromolják Novogeorgiewszket. — Miljukow lesz az új orosz miniszterelnök. — Japán az entente vereségét látja.)

— Hivatalos távirati tudósítás. —

Budapest—München—Stocholm, aug. 17.

Frigyes főherceg hadparancsa végleges győzelmünkről.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Frigyes főherceg a király születésnapjára hadiparancsot adott ki.

— Több mint egy éve — mondja a hadiparancs — hogy harcban állunk. Ezalatt nem muló dicsőséget küzdöttünk ki. Ezen az ünnepnapon megújítjuk fogadalmunkat, hogy kitartással vivjük ki a végleges győzelmet.

Menthetetlen az orosz hadsereg helyzete.

Stockholm. A „Stockholm Dagblad” katonai munkatársa írja:

Az utolsó napok eseményei alapján a keleti hadszíntéren folyó eseményekről bátran állíthatjuk, hogy azok Európa jövődó sorsára döntő befolyásuk lesznek.

Annak dacára, hogy az oroszok visszavonulásukat megfelelő biztonsággal végezték, a németek és azok szövetségesei nemcsak meg tudják zavarni és feltartóztatni a visszavonuló seregek jelentékeny részét, hanem az üldözésben olyan ügyességet és annyi energiát fejtettek ki, hogy az orosz seregek helyzete csakhamar nagyon veszélyessé vált. Mackensen seregének előnyomulása a nagyherceg seregei részére kevésbé veszedelemes, mert a Vlodavka szakasza a védelmezőknek olyan előnyöket biztosít, hogy a támadó aligha képes idejében a nehezen hozzáférhető átjárásokat magának biztosítani. De ha Hinderburgnak sikerül Lomza vidékénél előbb elvágni a visszavonuló útját, Bjelosztoknál és azután még tovább, délebbre tud előrenyomulni, akkor ez a tény egyedül is menthetetlen katasztrófa elé viszi az oroszokat.

Hindenburg Osztrovon át varsó-bjelosztoki vonalnak Malkin nevű állomása felé tör előre, készen állva, hogy a Bug mentén délkeleti irányban áttörje a rendkívül megviselt orosz erők frontját. A Visztulától visszavonuló oroszok a nyugat és délnyugat felől utánu nyomuló német és osztrák-magyar erők nyomása következtében már képtelenek arra, hogy önkaraturukból állapítsák meg visszavonulásuk irányát. Lomza eleste következtében Hindenburg abban a helyzetben van, hogy Cervoonytól keletre Zambroron át jusson előre, miáltal az ott álló orosz sereget összeköttetésétől elvágja. Csupán egy eset volna elképzelhető, hogy az oroszok ebből a hínárból meneküljenek: ez a Vysznit mocsara környékén összegyűjtött erős haderők délről észak felé előnyomuló erős offenzívába lépése által a Nareven át keleti irányban előrenyomuló németeket megállásra kényszeríthetnék. Alapok okunk van azonban kétkedni abban, hogy Nikolajevics nagyherceg jelenlegi helyzetében, a hol szabad mozgási képessége óráról-órára kevesebb, másra, mint védelemre képes volna. Bizonyos, hogy az eredmény amaz erők nagyságától függ, amelyekkel Hindenburg Osztrov és Lomza között rendelkezik.

Az a nagy hallgatás, amely Below generális hadseregének mozgásáról az utóbbi napokban mitsem árul el, az oroszokra nézve nem jelent jót. Mihelyt Kownó elesik — és ez csak rövid idő kérdése lehet, — az orosz hadsereg sorsa meg van peccételve. A németeknek a tavasz eleje óta alkalmuk és idejük volt arra, hogy Szamogyeciét és Kurlandot hadseregük bázisául alaposan átváltoztassák, a vasúti hálózatot kijavítsák és bővítsék, úgy, hogy főerejüket gyorsan idevihetik és északról Vilnan át, az utolsó orosz seregek bekerítésére felhasználhatják. Vilnától úgy Baranovicéhez, mint Minszkhez közelebb az út, mint Breszt-Litovszk felől és hogy az északról fenyegető veszélyt Nikolajevics is felismerte, bizonyítja, hogy minden rendelkezésre álló módon Grodnón és Baranovicin át erős seregeket igyekszik a bekerítés katasztrófájának elhárítására Vilna tájékán összpontosítani. Ez azonban egy teljesen reménytelen kísérlet, mert az említett támadás megakadályozására hiányában vannak az oroszok a megfelelő számú hadseregnek.

Nikolajevics Nikolaj nagyherceg most a legnehezebb feladat előtt áll, amely elé hadvezért állítani lehet. Mindenekelőtt meg kell akadályoznia, hogy a vereség, amelyet a Nur-Brjansk vidékén el kell szenvednie, katasztrófális jelentőségű legyen, azután meg kell akadályoznia minden további német előnyomulást Bjelosztoktól keletre. Végül mindössze öt-hat napja állhat csak rendelkezésre, hogy egy töretlen, offenzívára felhasználható sereget Vilna közelébe vezessen és hogy e seregek védelme alatt a még rendelkezésre álló katonai erőket oly helyeken összpontosíthassa, ahol elegendő nyugalomra számíthat ezeknek reorganizálása céljából.

Ennek a helynek a fekvése természetesen a körülményektől függ, de minden valószínűség szerint más nem lehet, mint a Dajep-folyó környéke.

Riga napjai meg vannak számlálva

Hága. A Rjecs jelenti: Riga sorsa a napokban el fog dönteni. Nowogeorgiewsk ellen a szövetséges csapatok felvonultatják már nehéz ütegsíkat is. Az erők alkalmatlan az újfajta ágyuk elleni védelemre. Ezeknek a harcoknak az a jelentőségük, hogy a visszavonulásra időt nyerjenek.

Japánok a központi hatalmak győzelméről.

Amsterdam. „Sikai” japáni lap a következőket írja: Németország elleni aggasztó helyzetbe jutottak. Ha az orosz hadsereg megsemmisül, akkor mihamarabb bekövetkezhet az, hogy a német császár diktálja a békét. Angliának legalább egy millió embert kellene harcra vetnie. Olaszország semmit sem tehet, mert Ausztria és Magyarország teljesen leköti. A Dardanellák meg-

támadása esztelenység. Konstantinápolyt csakis a Fekete-tenger felől érkező hadsereg tudná elfoglalni. Oroszország arra, hogy ekkora hadsereget küldjön, képtelen. Így tehát előreláthatólag a háborút a központi hatalmak fogják megnyerni.

A Yonató japán lap a következőket írja: Az angolok odahaza ülnek, míg a franciák és oroszok nem bírják már sokáig a háborút. Németország meg fogja kötni a külön békét Oroszországgal és Franciaországgal s végül Angliát majd kényszerülni fog, hogy a császár diktálta békét elfogadja.

Ujabb orosz haditerv.

Berlin. Kopenhágából érkező jelentések szerint az oroszok el vannak határozva arra, hogy Breszt-Litovszkot feladják és Rokitno mocsarak mögött próbálkoznak meg hadseregünk újraszervezésével.

Lengyelek a szövetséges seregekben.

Krakó. Lublinból és Varsóból arról érkeznek hírek, hogy a lengyelek nagy tömegekben jelentkeznek az oroszok elleni harcra.

Végig tűzdi a háborút Oroszország.

Hága. Polivanov orosz hadügyminiszter a Ruskoje Slovo-ban a következőket jelentette ki.

— El kell készülni Lengyelország kiűritésére, azonban a háborút végig fogjuk harcolni. Veszteségeinknek oka hiányos tűzérési felszerelésünk.

Visszalép a Goremykin kormány.

München. Jól informált francia körökből az a hír érkezik, hogy Goremykin kabinetjének visszalépése a legközelebbi időben megtörténik. A kabinetből egyedül Poliwano hadügyminiszter marad meg. Miljukow, a kadett-párt elnöke, új kormány programot terjesztett elő. Vezetőszerepet fog vállalni az új koalíciós miniszteriumban.

Lengyel közeledés Németországhoz.

Zürich. A Neue Züricher Zeitung a következőket írja: Az orosz-lengyelországi németek az orosz-lengyelországi rekvizíciókban behozták a készízetést. A német kormányzó már megnyerte a lengyelek bizalmát és Lengyelországban naponta erősbül az a kívánság, hogy szorosban kapcsolódjanak Németországhoz.

Japán gránátot szállít Oroszországnak.

Göteborg. Mint a Göteborgs Aftonbladet-nek Szentpétervárról jelentik, az orosz kormány végleges megállapodást létesített Japánnal, melynek értelmében ez kötelezte magát, hogy szeptember elsejétől kezdve naponta 50,000 gránátot szállít Oroszországnak. Japán mérnökök már dolgoznak egy keskenyvágányú vasút tervén, amelyen Vladivosztoktól Irkutzkig a municiót szállítani fogják.

Sikkasztó ál-katonaorvos.

(A detektív — főhadnagy.)

(Bécsi tudósítónktól.)

Bécs, augusztus 17.

A bécsi rendőrség tegnap elfogta Dobrovojevic Pál bécsi hivatalnokot, aki mintegy száz-ezer korona sikkasztása után, két hónap előtt elszökött.

Indra Ferdinánd, a Bergedorfer Eisenwerk fizetve vezető-mérnöke augusztusban bevonult katonai szolgálatra és maga helyett Rowold Alfredet ruházta fel teljes hatalommal a vállalat vezetésére. Indra, távozása előtt több üres csekkblankettát is aláírt és azt átadta Rowoldnak, aki a pénztárba zárta el. Indra júniusban visszatért és június 28-án a Landerbank értesítette őt arról, hogy az ő aláírásával ellátott csekkre 87.800 koronát fizettek ki. A csekkönyvecskéből tényleg hiányzott két ürlap.

A gyanu azonnal a cég könyvelőjére, Dobrovojevic Pálra irányult, aki június 12-én eltűnt és azóta nem látták. Nyilvánvaló volt, hogy a blankettákat ő lopta el és a pénzt is ő vette fel. Június 14-én táviratot küldött a cégnek Pozsonyból, amelyben jelzi, hogy egy rokona temetésére utazott és az örökségi ügyek rendezése után visszatér. Dobrovojevicssel egyidejűleg eltűnt a szeretője, a husz esztendő Kominek Jozefa is, akivel közös háztartásban élt.

A nyomozás nem tudott eredményt elérni, a bűnöst a véletlen szolgáltatta az igazságszolgáltatás kezére. Szombaton délután egy tiszt a kilencedik kerület egy kávéházában észrevette, hogy a landwehr-segédorvosok ruháját viselő ember rendellenesen viselkedik. Mikor az orvos elhagyta a kávéházat, a tiszt követte és megkérdezte, hogy tényleg katonaorvos-e? Az ember méltatlankodott és kijelentette, hogy Blumauer Sándor dr. a neve, katonai szolgálatra kivonult fogorvos és feleségével a Lakerergasse 6. szám alatt lakik.

A tiszt a felvilágosítással nem érte be, mert dolgában biztosnak érezte magát. Anyyira szorongatta a szélhámot, míg az bevalotta, hogy sem nem orvos, sem nem katona. A rendőrségen azután megállapítást nyert, hogy Dobrovojevic Pálnak hívják.

A család lakásán tartott házkutatás alkalmával mindössze 720 koronát találtak. Kominek Jozefa, mikor látta, hogy kedvese, Dobrovojevic hurokra kerül, több mint 85.000 koronával megszökött.

A 100.000 koronát sikkasztó szélhámot a főhadnagy Sherlock Holmesi éleselméjsége adta a rendőrség kezére. Amikor Praterben megpillantotta az állítólagos katonaorvost és Indra mérnök egyik barátja figyelmessé tette arra, hogy az mennyire hasonlít Dobrovojevic mérnökhöz, bemutatkozott az állítólagos katonaorvosnak és orvosi tanácsot kért tőle. A kitérő válaszból rögtön látta a főhadnagy, hogy nem orvos, hanem szélhámos-sal van dolga, nyomon követte tehát egész egy währinger-atrassai kávéházig.

A sikkasztó észrevette a főhadnagy szándékát, megpróbált tehát kisiklani a veszedelméből. Kedvesével a Schubertornál egy autóra ugrott, de üldözője résen volt és igazolásra szólította fel. A szélhámos erre egy vizitkártyát nyújtott át, amelyen Blumauer Sándor dr. név állott. A főhadnagy ezzel nem érte be és más legitimációt követelt. Dobrovojevic erre azt felelte, hogy nincs nála egyéb igazoló irat, hanem ha követi Lakerergassei lakására, ott legitimálja magát. Előbb azonban az anyósához kell mennie.

A főhadnagy beszállt az autóba és egy átjáróházhoz hajtott, ahol Dobrovojevic menekülni próbált. A detektív-főhadnagy azonban résen volt és a szélhámos végre is kaptulálni volt kénytelen.

Róka József aradi pénzügyigazgató — a nyugalomba vonulásáról.

(Drága székfoglaló. — Királyi tanácsosság tiszetés nélkül. — Negyven évi szolgálat eredménye. — Thurn-Taxis herceg birtoka.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 17.

Az utóbbi időben sokat beszéltek arról Arad hivatali és társadalmi köreiből, hogy Róka József királyi tanácsos aradi pénzügyigazgató nyugalomba készül és itt hagyja pozícióját, a melyben hét esztendő működése alatt megnyerte az aradi intelligens közönség becsülését. Ma felkerestük a pénzügyigazgatót és kérdést intéztünk hozzá a hírekre vonatkozóan. Róka József kijelentette, hogy tényleg megváltik állásától és november elsején elköltözik Aradról. A távozni készülő pénzügyigazgatót igazságszerelő, méltányos gondolkodású főtisztviselőnek ismerték, alantasai pedig hivatali szabadságúvája miatt őszintén megszerették.

Róka József az Aradi Közlöny munkatársa előtt a következő érdekes kijelentéseket tette távozása alkalmából:

— E hónap tizenötödikén volt hét esztendeje annak, hogy Aradon elfoglaltam állásomat. Székfoglaló beszédemet nagyon pertraktálták a lapok, s azzal a tisztviselő országos közlönye is behatóan foglalkozott. Ez a nevezetes beszéd nekem ezer koronába került. Ha emlíkezik rá, én akkor azt mondom, hogy nálam nem számít a hivatali papirpocsékolás, nálam nem az a fontos, hogy ki mennyit tartózkodik a hivatalában, előttem nem számít a hivatali copf. hanem én a tisztviselőben az egyén kiválóságát tekintem és nem törődöm a kicsinyes bürokratizmussal. Kijelentettem, hogy a teljes vasárnapi munkaszünetre minden tisztviselőm igényt tarthat, mert a hivatalnoknak is szüksége van egy héten egy szabad napra. A délutáni hivatalos órák eszméjét, amelyet elődöm be akart hozni, elejtettem. A következő esztendőben esedékessé vált az én előléptetésem is. Megkaptam a királyi tanácsosi címet a jelleggel együtt, azonban hiányzott a fizetési előléptetésem, pedig a kettő együtt járta volna. Én akkor a hatodik fizetési fokozatnak megfelelő címhez jutottam, azonban az évi ezer korona tiszteletdíj elmaradt. Osodákoztam, hogy mikor öfelsége királyi tanácsosi címmel ajándékoz meg, miért ugrik át rajtam Wekerle akkori pénzügyminiszter és miért hagy ki engem a fizetési rangsorból? A pénzügyminiszteriumban való bizalmas érdeklődés alapján megindultam, hogy Wekerle nebezzel rám a székfoglalóm miatt. A miniszter ugyanis híve volt a vasárnapi hivataloskodásnak. A következő esztendőben aztán megkaptam a fizetési előléptetést is, azonban a székfoglalóm már így is ezer koronába került. De ez a kis balaszt nem kedvetlenített el. A háború kitörésekor is leírtam a miniszteriumból, hogy a megfogva hozott listaszámra való tekintettel rendeljem el a délutáni hivataloskodást is. Én bizony nem tettem meg ezt, mert szorgalmas tisztviselőimnél nem akartam elégedetlenséget kelteni. A lelkiismeretes ember különben is bejön dolgozni, nemcsak

délután, hanem vasárnap is. Én is egész délután dolgozgatok a lakásomon.

— De most már az se tart sokáig. Jövő hónap 15-én töltöm be a negyvenedik szolgálati évemet és akkor beadom a nyugdíjazási iránti kérvényemet. A feleségem most Budapesten van és lakást néz, amelyet novemberben már el is foglalunk. Hogy mi az oka a nyugalomba vonulásomnak? Ez: respektálása az emberi önzésnek. Egészen jogos az én utódomnak, illetve az utódom utóljának az a kívánsága, hogy menjek már nyugalomba és engedjem őket is előbbre jutni. Hát én engedem őket feljebb rúkolni, mert nekem is jól esett, mikor az elődöm helyet csinált a számomra.

— Az igaz, hogy nagyon szerettem és még mindig szeretek dolgozni és szívesen dolgoztam Aradon, habár egyesek egészen félreértették intencióimat és olyan elveket tulajdonítottak nekem, amelyek távol állottak tőlem. Nem igaz, hogy túrelmetlen voltam egy felekezettel szemben. Az egész félreértés onnét eredt, hogy én szerettem a trófát és életem megjegyzéseimet nem helyes magyarázatokkal adták tovább. Egész hivatali működésem tanúsága arra, hogy valójában nem törődtem az emberek vallásával. Arad polgárságának az a része, amely velem érintkezett tudja, hogy a hivatalomban igyekeztem mindenkinek a javára lenni, már amennyire ezt a törvények és szabályok nekem megengedték. Én különben még a szabályokon is túltettem magamat, ha az igazság úgy parancsolta. A múlt évben egyik tisztviselőm sok hosszúságot okozott Arad város vezetésének a borkereskedők és termelők borfogyasztási adója miatt. Én aztán addig dolgoztam a pénzügyminiszteriumban, amíg a sérelmes intézkedést hatályon kívül helyezték és most újra béke van. De nemcsak a városnak, hanem egyeseknek is tettem szolgálatot, ha az igazság azt megkívánta. Pár nappal ezelőtt például feloldottam nyolcezer koronás bírság alól a nemrég eladott Thurn-Taxis hercegi birtokot. A hivatal nyolcezer korona bírságot rótt ki, mert úgy látta, hogy az eladásnál a kincstárt megkárosították. A felek felebbezték a kirovás ellen. A referens behozta hozzám az ügyet aláírás végett és úgy referálta el, hogy hagyjam meg a nyolcezer koronás bírságot. Én azonban fáradtságot vettem magamnak és áttanulmányoztam az ügyet, aztán a felek javára döntöttem. Pedig ugy-e sokkal egyszerűbb dolog fáradtság nélkül aláírni az aktát.

— Aradon jól éreztem magamat, de egy dolog mégis bosszantott. Hogy nem választottak meg városatyának. Igazán semmi érdekem se volt a városban, de azért a minden emberben meglévő hiúság miatt akartam a torony alatt ülni. Most aztán örülök, hogy nem lehettem föl a városi közgyűlésekre. Én ugyanis szangvinikus ember vagyok és hamar kiabáltam volna bizonyos dolgok miatt...

Értesülésünk szerint Róka József utóda Embey Iván kir. tanácsos aradi h. pénzügyigazgató lesz, aki hosszú évek becsületes és szorgalmas munkája által szintén kiérdemelte az aradiak igaz becsülését. (==)

Az ARADI KOZLONY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 257
Szerkesztőség (csak éjjel használható)	
melléklettel)	— — — — — 121
Működő hivatal és hirdetés osztály	— — 151
Nyomda	— — — — — 151

Románia az ententétal kötött szerződést?

(A Frankfurter Zeitung leleplezése. — Megbukott a görög kormány. — Szerb hivatalos lap az entente követeléseinek elutasításáról.)

— Távirati tudósítás. —

Frankfurt—Athén—Nis, augusztus 17.

Románia kétszínű magatartása.

A Frankfurter Zeitung közli legutóbb megjelent számában:

A román kormány azon intézkedése, hogy gabonakiviteli tilalmat felfüggesztette, kísért arra, hogy a belső zavarokból kimeneküljön. A román mezőgazdák elégedetlensége Bratianu, de különösen Costinescu pénzügyminiszter iránt olyan hatalmassá vált, hogy meg kellett előtte hajolni és el kellett hártani a kormány legkifogásoltabb rendelkezését. A gabonakiviteli tilalmat a háború elején bocsájtotta ki Románia, még pedig mint a saját szükségletek által nehezen igazolható, de Németország és Ausztria-Magyarország ellen határozottan barátságtalan kormányzati ténylet. A gabonakiviteli tilalom mostani felfüggesztése nem jelent fordulatot a barátságosabb irányzat felé, mert nem nekünk kell a román gabona, hanem Romániának kell a mi piacunk. Ugyanaz a Costinescu ur, aki a kenyérmagvak kivitelét a magyar határon át megakadályozta, volt a mozgató erő Románia ama semleges-ellenes magatartásához, hogy a munició átszállítását Törökország részére nem engedte meg. Nem közölték, hogy Costinescu ur, aki a német piacnak a román gabona részére való megszerzésével állását akarja megmenteni, a municiószállítás ellen való akadékoskodását megszüntetni szándékozik-e, sőt inkább éppen az ellenkező tennél fel. De ebben a kérdésben is a helyzet újabbán úgy megváltozott, hogy a román gabona beeresztésével szemben a munició átengedéséről többé nincsen szó. Ugyanis Törökország most maga annyi municiót gyárthat, a mennyire szüksége van és nem román miniszternek van a Dardanellák sorsa a kezében. Így tehát Románia viszonya hozzánk a legfontosabb pontokban nagyon megváltozott. Hogy közben Romániában a belső helyzet nem nagyon fényes, azt igazolja a következő avatott kézből származó tudósítás, mely Bukarestben augusztus hó 15-én íródott:

Két kérdés foglalkoztatja most a román minisztereket. A kiviteli kérdés, amellyel egybefügg a Bulgária és Törökországba szánt áruk átvitelének ügye is. Costinescu politikája által hihetetlen mértékben károsodtak a román gazdasági érdekek. Az egész földön hiába keresnének olyan népet, mely ilyesmit eltérni hajlandó volna. De csak most kezd a kormány magának számot adni arról, hogy a végnélküli akadékoskodás által, amelyekkel a gabonakivitel megakadályozták, milyen nagy károkat okoztak saját országuknak. Most szeretnék támogatni a kivitel és az ezzel összefüggő kérdésekről behatóan tárgyaltak a központi hatalmak képviselőivel, a kikkel állítólag meg is egyeztek. A minisztertanács legutóbbi ülésében megvitatták és megállapították a központi hatalmakkal kötendő szerződéseket. Mint mondják, az új megegyezés szerint hadi anyagnak átszállítása Törökországba ki van zárva, de mégis a szerződések megkötése olyan eseményeket jelent, mely a központi hatalmakkal való régebbi jó viszonyoknak megfelelő és azt újra megbizonyítaná.

Ezzel ellentétben itt az utóbbi napokban állhatatosan tartja magát az a

híresztelés, hogy Románia az ententétal szövetségi szerződést kötött és hogy a legközelebbi napokban megtörténik a szerződés aláírása Párisban. A kormány semmit sem tett, hogy ezen híreszteléseket megcátolja. Ellenkezőleg, a hivatalos sajtó, amely az utóbbi időben mind több rokonszenvet mutatott a központi hatalmak iránt, most ismét németellenes színt kapott. A tegnapi Viitorul első helyen ekket közöl, melyet mint a kormány nyilatkozatát kell tekinteni. Tartalmából világosan kitűnik, hogy a kormány eddigi álláspontját tenné akarja tartani, tehát azt az álláspontot, mely Románia legégetőbb érdekeinek figyelmen kívül hagyásával csak Oroszország érdekeiről gondoskodik. Románia tehát ezentúl is védi az orosz érdekeket azáltal, hogy minden rendelkezésre álló eszközzel megakadályozza a hadianyag szállítását Törökország részére, azalatt pedig kedvezményezi a Szerbián át Oroszország részére szánt hadianyag szállítását és Szerbiát ellátja a sürgősen szükséges áruk egész sorával. — A hivatalos sajtó ezen arcvonal-eltolódásával az entente képviselőinek fokozottabb agitáló munkássága észlelhető a Balkánon. Minden látszat szerint a kormány az ententával és különösen Oroszországgal szemben le van kötve és nem bír többé akciószabadsággal. Oroszország csatavesztései sem változtatnak ezen, mert a mertékadó körök azt hiszik, azok csak ideiglenesek, mert a nagy orosz offenzíva előbb-utóbb mint egy vihar fogja a németeket kisöpörni az országból.

A kormány pénzügyi politikájának kudarcát után más időben rég visszalépni kényszerült volna, de az ország belpolitikai viszonyai nem adnak módot arra, hogy az orosz vizeken evező kormányt lemondásra kényszerítsék, mert a konzervatív párt, mely a liberális párttal váltakozva vezette Románia ügyeit, annyira meg van osztva és el van gyengülve, hogy erőtlennél kénytelen szemlélni a liberális kormányzat helytelen gazdálkodását. Marghiloman, aki a Filipszku és Joneszku intrikái dacára is faje a konzervatív törzspártnak, úgy látszik, nem bír kellő energiával. A párt többi vezéré, Carp, Majoreszku és Rosetti Tivadar magas koruk és fiatalabb, energikus férfiu felett, ki a mostani nehéz időkben érvényesülni tudna, ugy látszik, a párt nem rendelkezik. Ha azonban Románia nem tér hamarosan észre és az orosz „barátság” örvénye elől nem menekül, akkor jövője meg van pecsételve, mert az Oroszországhoz való csatlakozás egyenlő a nemzeti törekvéseiről való tényleges lemondással, amelyet bizonytalán gyorsan követne az egész nemzeti létről és a függetlenségről való lemondás.

Lemondott a Gunarisz-kormány.

Athén. A kamara a Venizelosz-párti Zaritziavnovót százkilencvenkét szóval elnökké választotta, a kormánypárti Dellos kilencvenhárom

szavazatával szemben. A Gunarisz-kormány lemondott.

Tüntetések mellettünk Görögországban.

Athén. Az utcai tüntetések az entente ellen egyre tartanak. Számos garnizontól a tisztikarok tiltakozó táviratokat küldenek a kormányhoz és a parlamenthez a területátengedés ellen.

Olasz sajtótámadás a görögök ellen.

Athén. Rómából jelentik: A Messagero igen epés hangon ír Gunarisz miniszterelnökről, mert az entente jegyzékét elutasította és elkeveredetten kiált föl, hogy az entente nem is várható mást Görögországtól.

Ezután a következőket írja: Athén tagadó választ adott az entente javaslatára. Ha Nis is követni fogja Athén példáját, a négyesszövetség bajosan tudja majd Bulgária közbelépését megszerezni. Ha azonban Pasicus Gunarisznál engedékenyebbnek fog mutatkozni, akkor mőz van remény arra, hogy Bulgáriával tárgyalást kezdjünk és a bolgár nemzeti program teljes megvalósítását, az entente aushpiciuma alatt, alkalmasabb időre halasszuk.

A görög visszautasítás természetesen nem könnyíti meg a szerb-bolgár megegyezést, sőt, az is lehetséges, hogy ennek az lesz a következménye, hogy a négyes entente és Bulgária megegyezése megint majd Görögországtól fog függni.

Ha pedig a szerb kormány Görögország intranzigens példáján elindulva, csak olyan szerény engedményeket fog adni, a melyek Bulgáriát nem elégíthetik ki, akkor a szövetségesek végre is kénytelenek lesznek maguk folytatni a háborút a központi hatalmak és Törökország ellen.

Szerbia nem mond le Macedóniáról.

Szofia. A szerb kormány lapja a Samoprava hivatalos közleményt tesz közzé, mely szerint Szerbia az entente előterjesztéseit Macedónia visszaadására, végkép visszautasította.

Diplomaták Greynél.

Páris. A Petit Parisien-nek jelentik Londonból: A bolgár követ tegnap este hosszabb ideig tanácskozott Gray külügyminiszterrel, aki a szerb követet, majd az olasz nagykövetet is fogadta.

A szabadságot angol tiszték Amsterdamból írják: A Daily News hosszabb cikkben foglalkozik azoknak a tiszteknek a helyzetével, akiket szabadságot és akik most Londonban időznek. Azt írja, hogy ezek a tiszték katonai és rendőri felügyelet alatt vannak és különösen azokat figyelik meg, akik gyakori vendégei a mulatóhelyeknek. A minap — írja ez a lap — egy tiszt, aki a front-ról érkezett Londonba, a pályaudvarról egyenesen egy zenés mulatóhelyre hajtatott. Tábori egyenruhában volt, teljes felszereléssel. A mulatóhelyen lévő ellenőrző tiszt félrehívta, elvette revolverlőfegyverét és felszólította, hogy azonnal hagyja el a helyiséget. A londoni játékbárlangokban, amelyeket sűrűn keresnek föl a szabadságot tiszték, mindennaposak az ilyen jelenetek. A londoni rendőrbíróság előtt a minap vonták felelősségre Ingram hadnagyot, mert egy londoni bankháztól 46 font sterlinget csalt ki. Védője azzal mentegette, hogy rossz társaságba keveredett, amely a bűn lejtőjére csábította. A hadnagyot későbbi fogházra ítélték.

H I R E K. LEGÚJABB.

Erkezett reggel 3 órakor.

Athén. A király Venizeloszt magához hívatta holnapra audienciára.

Szofia. Nisból jelentik: A szkupstina hétfői ülése formális volt. A mai ülés kilenc órakor kezdődött. A király képviselőjében Sándor trónörökös volt jelen, aki Pasicscsai Kragujevácról érkezett. Vele volt a vezétkari főnök három tábornokkal, akik a háború eseményeiről tettek jelentést. Az ülés zárt volt. A beavatottak tudják, hogy Pasics kijelentette, miszerint az entente jegyzéke dolgában a kormány a határozathozatalt szkupstinára bizza. Ellene van minden koncesszióknak Bulgária javára, de ha a szkupstina elhatározza Macedónia átengedését és a vezérkar levonja a konzekvenciákat. Az ülés két-három napig tart.

Köln. Ide érkezett hírek szerint Millorand francia hadügyminiszter beadta lemondását. A hirt azonban eddig nem erősítették meg.

Genf. A Viviani kormány visszalépése esetén a hadsereg vezetésében nagyobb változások lesznek.

Berlin. A Vossische Zeitung írja: Az orosz kormány a kormányzókhöz rendeletet intézett, hogy a veszélyeztetett helyekről az értéktárgyakat ne vigyék Pétervárra, hanem Moszkvába.

Genf. A Suisse írja: A Dardanellákhoz szánt seregek menetkészen állanak Milanóban.

Bécs. A Wiener Allgemeine Zeitung jelenti Stockholmból: Beavatott körökből tudomásunkra jutott annak a meggyezésnek szövege, a melyet az entente 1914. decemberben kötött Konstantinápolynak és a Dardanellák sorsáról. Anglia és Franciaország minden erejükkel forszírozzák, hogy a tengerszorosot szabaddá tegyék és az utat Konstantinápoly felé. Oroszország kötelessége az akciót a Boszporus felől támogatni. Konstantinápoly és a Dardanellák Oroszország birtoka lesz. A szerződés titokban tartandó.

London. A Reuter jelenti: E hó 14-én az Aegei tengeren elsüllyesztett angol szállítóhajón, amelyet Royal Edwardnak hívtak, 2000 főnyi legénység, 1350 ember sorkatonaság volt 32 tiszttel. Hír szerint 600 embert megmentettek.

Frankfurt. A Frankfurter Zeitung összegezi Németország és a monarchia hadifoglyait, akiknek száma két milliót meghaladja. Egy millió hatszázötvennégy ezer orosz, háromszázötven ezer angol, francia, belga, kétezerháromezer szerb. Az oroszoknak felénél többje a gorlicei áttörés óta került fogóságunkba.

Budapest. Weisz Mantréd lőszergyáros hétszázötvenezer koronát adományozott negyvenkét tiszt és nyolcvankét közlegény betogadására alkalmas tüdőbeteg szanatórium építésére, a király születésnapja alkalmából.

Királyi kitüntetés polgári érdemekért.

(Uj rendjelet alapított a király.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Budapest, augusztus 17.

Budapestről jelentik: A király Tisza István grófhoz a következő kéziratot intézte:

— Indítatva éreztem magamat, hogy „polgári hadiérdemkereszt” elnevezést viselő diszjelvényt alapítsak. Midőn Önt erről megfelelő további intézkedés végett, ezennel értesitem, egyuttal közlöm Önnel hazám külügyek miniszteréhez intézett kéziratom másolatát.

A király kézírata Burián báróhoz így hangzik:

— A mostani háború alatt polgári téren önfeláldozó odaadással teljesített sok kitünő szolgálat hálás méltánylásául a „polgári hadi érdemkereszt” alapítására érzem magamat indítatva. Ez a hadi érdemkereszt általam még jóváhagyandó alapszabályok értelmében mindazoknak jutalmazására szolgál, akik a háborúval kapcsolatban kiváló buzgalommal és áldozatkészséggel különösen hasznos szolgálatot tettek s ezáltal kitüntetésre méltóknak bizonyultak. Ferenc József, s. k.

Harmadik német hadikölcsön.

(A birodalmi gyűlés ülészsaka.)

Lábirati tudósítás.

Berlin, augusztus 17.

A birodalmi gyűlés ötödik háborús ülészsaka augusztus 19-én nyílt meg. Valószínű, hogy a tanácskozások tíz-tizenöt napig fognak tartani.

Az ülészsak legfontosabb téma, ami azonban a tanácskozásra kiszabott időből csak keveset foglal le, a harmadik német hadikölcsön, a tízmilliárdos hadihitel megszavazása. Kétségtelen, hogy a népképviselőt egyhanguan hozzájárul a kormány előterjesztéséhez.

Az ülészsak időjének nagy részét a közgazdasági kérdések megoldásának kell szentelni. Arról mindenki meg van győződve, hogy Németország egy második háborús évet is nyugodtan elviselhet, de sürgős törvényhozási segítségre van szükség az élelmiszerek drágaságának leküzdésében. A drágaságot nem az anyaghiány okozza, ezzel tisztában van mindenki és nem is a termelés a hibás, hanem a közvetítő kereskedelem kapzsisága. Ez leginkább kiderül abból, hogy amíg a vidéken normálisak az árak, a nagy városokban aránytalanul megrágult minden élelmiszer. A birodalmi gyűlésen nyíltan és minden tartózkodás nélkül föl fogják tárni a drágaság okait, amelyekről a pártok véleményében teljes az egyértelműség.

A közgazdasági problémák mellett, természetesen politikai kérdések is nagy anyagot szolgáltatnak a birodalmi gyűlésnek. A birodalmi kancellár bizonyosan már az első ülésen megragadja az alkalmat, hogy kifejtsen a hadihelyzet politikai oldalait. Böven nyújtanak erre anyagot az ellenséges államférfiak időközben mondott beszédei, továbbá a belga diplomáciai akták sorozata, azonkívül azok a hazug hírek, amelyek arról szólnak, hogy Németország békét akar kötni.

Köz tudomásu dolog, hogy a birodalmi gyűlés pártjai a legkülönbözőbb véleményen vannak a háború céljai felel. Azonban ezek a véleménykülönbségek a mostani ülészsakon nem jutnak kifejezésre.

— Orvosi kinevezések. A király Tamásdán István és Fritz János 33. gyalogezredbeli segédorvos helyetteseket segédorvosokká vezte ki.

— Nyolcvanöt éves a király. Impozáns lelkesedéssel ünnepelte ma este Arad közönsége a király 85. születés-napját. Ha lehetséges, még forróbb és bensőségesebb volt ez az ünnepély, mint máskor szokott lenni, nagyobb hódolattal és a szeretet forróbb érzésével fordult ma mindenki felel a uralkodónk felé. Este nyolc órakor a helyőrség fáklyás takaródót rendezett. A menetet ezekre menő tömeg kísérte végig a városon a királyt kísérve. A házakat színeink és szövetségeseink lobogói díszítették s az ablakok a menet egész utvonalan ki voltak világítva. Különösen szép volt a MAV. üzletvezetőségi palotája, mely köröskörül vörös bengáli fényben uszott. Holnap reggel a város templomaiban a király születésnapjának alkalmából hálaadó istentisztelet lesz, melyen a hatóságok és a katonaság küldöttsége fogja képviseltetni magát.

Budapestről jelentik: Tisza István gróf a király születésnapján szokásos díszben megváltóként kétezer koronát küldött a Vörös Kereszt egyesületnek.

— Halálozás. Máté András, a kultúrpalota teremére ma délelőlt negyvenkilenc éves korában Gyulán, a József-szanatóriumban meghalt. Máté hosszú éveken át nagy buzgalommal dolgozott az aradi negyvennyolcas ereklyemúzeumban és mikor azt a kultúrpalotába helyezték át, ő vezette el az új berendezkedés nagy munkáját is. Az aradi városnak maradványainak felkutatására végzett ásatásoknál is igazán nagy odaadással és önfeláldozással vett részt úgy, hogy betegsége is itt szerzte. Nedves, esős időben kutattak a nagybecsű csontok után, melyeket meg is találtak. Az ásatásoknál Máté meghűlt és súlyos tüdőbajt kapott. Hozzájáruló és főnöke Varjassy Árpád, aki nagy jóindulattal volt iránta, mindent elkövetett, hogy megmenthessék a gyilkos kórtól. Előbb itthon ápolták, majd a gyulai József-szanatóriumba vitték, a hol állapotja mindég súlyosabbra fordult, míg ma délelőlt meghalt. Máté Andrást holnap délután négy órakor temetik Gyulán.

— A harminchármasok új alezredese. A király Hirschfeldi Taborszky Ede várakozási illetékkel szabadságot 62 gyalogezredbeli alezredest, a 33. gyalogezred tényleges állományába nevezte ki.

— Nyugdíjazott huszárezredes. A király ravelbergi Stróbl Rezső 12. huszárezredbeli ezredest a sejtét kérelmére megejtett felülvizsgálat eredményéhez képest mint csapatvezetői a hadseregben alkalmatlan, helyi szolgálatokra alkalmas; nyugalmába helyezte.

— Az orosz akadémia és a kormány. Pétervárról jelentik: A minisztertanács felszólította a császári tudományos akadémia vezetését, hogy összes tiszteletbeli és dísztagjait, akik német, osztrák, vagy magyar eredetűek, törölje a tagok névkorából. Az akadémia azt felelte, hogy a tagfelvételnél sohasem vizsgálták az illető nemzetiségét, hanem csupán tudományos működésére voltak tekintettel. A kultuszminisztérium újabb megkeresésére ismételtén azt felelte az akadémia, hogy egyáltalán nem törődhetik tagjai hovatartozásával. A közoktatásügyi minisztérium most a minisztertanáchoz fordult, hogy az akadémiát kötelezzék az idegen nemzetiségű tagok törölésére.

— Népfelkelő hadapródok kinevezése. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a honvédelmi miniszter Greiner Károly, Strittler Ferenc, Vajkoviés Dusan és Német Sándor népfelkelő tizedeseket és Nagy Orbán dr. és Tenner Pál népfelkelő címzetes tizedeseket népfelkelő hadapródokká nevezte ki a 2. népfelkelő gyalogezrednél.

— A 33-ik gyalogezred zenekara augusztus 28-án, szombaton a Városi kávéházban hangversenyt tart, melynek jövedelmét az északmagyarországi ellenségtől elpusztított magyar falvak újjáépítése javára. Az Est által rendezett gyűjtésre fogja fordítani.

— Gyanus idegenek Aradon. Rándkivül kellemetlenül érinti az aradi kávéházak vendégeit, hogy esténként ismét megjelennek az értéktelen lim-lomot árusító ázsiaiak. Kínaiaknak mondják magukat, de ki tudja megkülönböztetni őket a minket gyűlölő japánoktól. Pusztán megjelenésük is antipátiát kelt most, a mikor kettőzött éberséggel őrködünk azon, hogy a bennünket mindenfelől tengerként körülvevő ellenségeinkhez semmi ki ne kerüljön abból, a mi itthon történik. Ez az antipátia abban nyilvánkozik meg a gyanus alakokkal szemben, hogy senki sem vásárol tőlük és a Norinbergben gyártott, de kínai eredetűnek mondott legyezőt és egyéb nipp dolgok a nyakukon marad. Miből élnek, ha nem árulnak a portékájukért pénzt? Türelmesebb nép a magyarnál, pláne az aradinál nincs. De semmiféle teoritikus tolerancia nem hitetheti el velünk, hogy helyesen cselekszünk, a mikor olyan alakokat türeink meg az országban, a kik ellenségeinknek esetleg hasznára lehetnek. Ezek a furcsa emberkéek bemagoltak néhány magyar ezót és szajkó módjára azokat ismételtetik asztaltól-asztalig. Joggal kérdezhajjuk, vajon a szavakon kívül nem szednek-e fel magukba olyan magyar dolgokat, a miket odakin értékesíthetnek? Csodálatos, hogy a belügyminiszter házalási engedélyt ad nekik, ha már adott, akkor a rendőrség figyelme terjedjen ki arra is, hogy mivel — házalnak?

— Hálás az aradi közönség. Még csak néhány óra áll az aradi közönség rendelkezésére és ennek letelével lezárul a Sas malom két koronás lisztjének előjegyzése. Olyan tömeges és páratlanul nagyarányú az érdeklődés, hogy a malom, ha még egyszer oly nagy lenne a termelő képessége, akkor sem győzné a megrendeléseket perfektuálni, ha nem szabna magának határt és nem fejezné be példátlan sikerű akcióját. A Sas malom büszkén tekint az elért eredményre, mert elmondhatja, hogy iparvállalat soha még altruistikusabb állással nem kínálta fel a közönségnek szolgálatát. És hiába beszélnek a cinikusok, az üzleti világban még mindig legjobb befektetés a becsületesség. Ennél dúsabb kamatot semmiféle tőke nem hoz. A Sas malomnak egy olyan tábora van ma Aradon, hogy ezért érdemes volt minden áldozatot meghozni. Az aradi közönség hálás elismerése nyilvánul meg abban az el nem képzelhető érdeklődésben, amely a két koronás liszt iránt megnyilvánult, melynek megszerzésére szegény és gazdag egyaránt törekedett. Előjegyzéseket csak egy-két napig fogad még el a Nagy Farkas cég, valamint Fejér Gyula és Lázár Gyula üzlete.

— Halálozás. Súlyos vesztés érte ma Arad város kereskedői életét. Weisz Endre, a „Vojtek és Weisz” cég volt beltagja ma délelőtti ötvenhárom éves korában meghalt. Az elhunyt hosszú éveken keresztül vezető szerepet játszott városunk kereskedelmében. A Vojtek és Weisz cégnek egyik megalapítója volt és fáradhatatlan munkásságával üzletét országos hírűvé tette. Halálát özvegyén, leánykáján a kiterjedt rokonságán kívül nagyszámu tisztelői és talán még több jóbarátja gyászolja.

— Koszorúmegváltás. A béli járási hitelszövetkezet a rokkant katonák alapjára számta 10 koronát küldött az elhunyt Kohn Lipót béli kereskedő ravatalára szánt koszorú megváltása címén.

— Széll Kálmán és Pádai Szt. Anta'. A tegnap elhunyt Széll Kálmánról elevenítik fel ezt a kedves históriát. Mikor Széll Kálmán miniszterelnökké lett, a Jelzálog Hitelbanknál elfoglalt állásáról leköszönt. Két évvel később elküldött a bankhoz egy levelet, amelyet egy özvegy-asszonytól kapott a következő tartalommal: „Semmi jogcímem nincs arra, hogy Excellenciához forduljak segélyért. Engedje meg, hogy mégis elmagyarázzam, hogyan jutott eszembe, hogy szükségemben kegyelmességét keressem fel. Manicheusoktól szorongatva elmentem a templomba, hogy a Szent Szűz előtt kiöntsem a szívem és hogy Pádai Szent Antal támogatásért könyörögjek. Nem volt szerencsém. Valahányszor az áldozati gyertyát meggyújtottam, a rácsajtón befújó szél mindannyiszor eloltotta. Később megértettem, hogy ez isteni intés. A szél fújta el a gyertyát, tehát a szent a Széllhez utasít. Kegyetlen uram, ha rajtam nem akar segíteni, legalább Szent Antalra segítsen, mert az ő renoméja forog kockán.” Eddig a levél. És a miniszterelnök mindkettőn segített: az özvegyen is, meg a szentén is.

— Muniós munkásaink dicsérete. Bécsből sürgönyzik: A közös hadügyminiszter engedélyt adott, hogy a muoiógyártással és kikészítéssel, valamint tréninganyag előállításával foglalkozó üzemek összes munkásai ez év augusztus 18-án külön szünnapot kapjanak. Ennél az alkalomnál a hadügyminisztérium indítatva érzi magát, hogy kiemelje kiváló kötelességtudását és fáradhatatlan szorgalmát mindazoknak a munkásoknak, amelyek példátlanul vitéz csapatainknak kezük munkájával segítettek abban, hogy a dicsőséges győzelmi babérokat haláltmegváltó dicsőséggel kiűzdjék.

— Folytatólagos kimutatás az aradi Ipartestületi kórház sebesültjei részére beérkezett adományokról és a segélyalapot képező rendes havi járulékokról. Természetbeni adományok: Poják Lajosné 50 embernek uszonna, Spitz nővérek, Rosenthalné uszonna, Dein L. a szivar és likör, özv. Masanszterné a kórház összes sebesültjei részére a napokénti uszonna kávéhoz fekete kávé. A segélyalap fontatói havonta a következő összegekkel járulnak az alaphoz: Harlmann B. né, Bőzei Károlyné, Münz Mátjáné, Rubel Rachl, Rosenfeldné, Deutsch László, Klein Irma, Oblath Bérné, Rosenberg Arthuroé, Fleischer Jozsef, Schwartz testvérek, Lóvai Adolf, Kardos főhadnagy, Forgács Andorné, Bőum Gázáné, Havas Sándorné, Deutsch Fülöp, özv. Berényi Istvánné, Mutás Veri, Cukor Lászlóé havi 4-4 korona. Az adományokért a kórház sebesültjei nevében hálás köszönetet mond Löwinger Jenny és özv. Csillag Lajosné az Ipartestületi kórház vezetőlől.

— Párbaj a fronton. Athénből jelentik: A Hostja írja: A Dardanella ostroma alatt párbajok sorában újabb változás állott be. Lebon tábornok aki eddig harmadrendű szerepet játszott, most vezető helyre került. Ez is a divatos intrikálásnak egyik eredménye. Ezek a titkos és nyílt torzalkodások már annyira mentek, hogy egyes tábornokok — mint bebizonyosodott — anonim leveleket írtak Millerandoak és Frenelnek, amelyekben tábornokársaik működéséről nem a legelőnyösebb színben számoltak be. Ennek tulajdonítható az a lovagias affér, amely eddig páratlan a háború történetében, ugyanis most történt először, hogy fronton álló szövetséges csapatoknak két egyenrangú tisztje, a fronton párbajt vívjon egymással. A két fél közül az egyik francia hajótestiszt, igen előkelő család sarja, a másik az angol flottának magasrangú tisztje. A párbaj Tenésdon folyt le, szabályszerű segédlettel és a francia tiszt könnyebb sebesülésével végződött. A párbaj ügye egyébként a flottatanácsban is szóba került és zajos vitákra adott alkalmat.

— Az ismét megnyitott tábori postához való 35 dekás dobozok Kerpelnél. Viszonteladónak nagy árendmény. 193

— A népszerűtlen cárné. Krakóból jelentik: A Cas érdekes jellemzést ad a cárnéről. A többi közt a következőket írja róla: Háborús érzelmű anyósával együttben, Alexandera Feodorovna cárné békés gondolkodásu. Születésére német és nevelése angol, ezért tehát érthető, hogy a teljesen idegen udvar atmoszférájában és a különböző intrikák között érzékenyen szenvedett a lelke. Közvetlen környezetét az akaratban szegény cár, továbbá a zsarnoki anyósárá, valamint Nikolajevics Mikijós nagyherceg alkották. A cárnőnek ilyen körülmények között a néma türelem tragédiája jutott. A tíz év előtti pétervári forradalom nagyon megviselte az idegeit és azóta egyre betegeskedik. A revolució róme, az állandó aggodalom, amely gyermekeinek életéért elfogja, különösen pedig a cárevicsot körül fogó veszedelem tudata, fölborították lelkének egyensúlyát. A fizikailag gyöngye asszony hisztérikussá vált, ami vagy teljes visszavonultságában nyilvánul meg, vagy pedig abban, hogy a spiritizmusban keres vigasztalást. Csakis a cárné súlyos idegbajában leli magyarázatát az, hogy a híradt Rasputin olyan nagy befolyásra tudott szert tenni. Ez a képzettség híján lévő, eselszövő ember azzal az ürüggyel, hogy ki tudja üzni az ördögöt az emberekből, számos leányt és asszonyt a gyalázatba döntött és az orosz udvarba is szinte uralkodó befolyásra jutott. Semmi sem történt nála. A legnagyobb világi és papi méltóságok utvaroltak kegyeiért. Csakis a nagyobb botrányok elkerülése végett távolította el a cárt ezt az állapotot Carszkoje-Szelóbból, de Rasputin hatása a cárnőre azért megmaradt. Oroszországban senki sem itéli el annyira a háborút, mint maga a cárné, akinek lelke nem zárkózhat el a részvét elől, amelyet német honfitársainak üdözésekor érez. Energiája azonban sokkal kisebb, semhogy érdekükben valamit tehetett volna és csak azt érte el, hogy közismert németbarátsága miatt teljesen népszerűtlen lett Oroszországban.

— Nagy szerencsétlenség a nyári hőség okozta nagy gyermekhalandóság, ha a tehéntej hamar megromlik és a szegény kis csecsemőknek nincs megbízható táplálékuk. Minden gondos anya tehát idejekorán kísérletet tesz kedvencéjénél a rég bevált Nestlé-féle gyermeklisztel, melyet a kis gyermekek nagyon szívesen vesznek és azonkívül ócsón megszerzhető. — Próbadoboz díjjalaul küld a Henri Nestlé-cég Wien, I. Bibeistr. 3. e. 8905

— Értésítés Jakobi Gyula vizsgázott fogtechnikus műtermét Eötvös-utca 17. sz. alatt f. hó 20-án ismét megnyitja és a n. é. közönség szives partfogását kéri. 3037

— Hadifoglyok részére levélbeli és távirati pénzáutalásokat elvállal és pontosan elintézik az Aradi Altianos Takarékpénztár R. T. (Szabadság-tér 7. sz. I. em.)

— Az „Aradi Közlöny” egyes példányai Budapesten kaphatók Breuer Nővérek dohánytözsdejében VI., Teréz-körut 54.

— Apróhirdetések az „Aradi Közlöny” részére felvétetnek a Messenger-boy irodában Deák Ferenc-utca 8. Ugyanitt kapható az Aradi Közlöny.

— A világháború térképei Kerpelnél. 193

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Súlyos ítélet egy kórház éllemezői ellen. Debrecenből jelentik: A debreceni törvényszék ötös tanácsa súlyos ítélettel fejezte be a debreceni Dmke-kórház éllemezése miatt indult bűnügy főtárgyalását. A tárgyalás megnyitása után a védők előterjesztették személyes védekezésüket, majd a bíróság visszavonult tanácskozás és ítélelhozatal végett. Több mint két órai tanácskozás után délelben fél 12 órakor hirdette ki Nagy Kálmán dr. elnök az ítéletet, amely szerint a törvényszék Erdélyi Adolfot a hadviselés érdekei ellen gondatlan-

rágból elkövetett vétség miatt 5000 korona pénzbüntetésre mint 16- és 1800 korona pénzbüntetésre mint mellékbüntetésre, Siposs Györgyöt a hadviselés érdekei ellen gondatlanságból elkövetett vétség miatt 2 évi és 6 hónapi fogházra és 3000 korona pénzbüntetésre, Jakobi Dávidot a hadviselés érdekei ellen gondatlanságból elkövetett vétség miatt 4 évi fogházra és 5000 korona pénzbüntetésre, Schönfeld Akost, Hunyadi Károlyt és Szabó Károlyt a hadviselés érdekei ellen elkövetett bűntett miatt egyenkint 7 évi fogházra és 5000 korona pénzbüntetésre, Csecsódy Lajosné Hunyadi Esztert és Krasznik Karolát a hadviselés érdekei ellen elkövetett bűntett miatt egyenkint 6 hónapi börtönrre és 100 korona pénzbüntetésre ítélte. Szöllősi Béla dr., Freund Hermant és Virág Antalné Hunyadi Juliannát a törvényszék az ellenük emelt vád és következményei alól fölmentette. Az ítélet ellen a kir. ügyész Erdélyi Adolf, Siposs György, Jakobi Dávid, Csecsódy Lajosné és Krasznik Karola terhére a vádtól eltérő minősítés miatt, illetőleg súlyosítás végett, Szöllősi Béla dr. felmentése miatt semmisségi panaszt jelentett be, az összes elítéltek, valamint védőik pedig felmentés, illetőleg enyhítés végett élték semmisségi panasszal. Freund Herman és Virág Antalné felmentése jogerős.

§ Az imaegyesület és a rabbi pöre. Temesvárról jelentik: A Győr városban levő Sefard-imaegyesület rabbinak fogadta Stern Salamont, akivel azonban utóbb nem voltak megelégedve és ezért felmondták neki az állást, beszüntették járandóságait a lakbérét sem utalták ki. Stern Salamon rabbi arra az állápontra helyezkedett, hogy ő nem mozdítható el állásából és ezért beperelte az imaegyesületet. A temesvári kir. járásbíró meg is ítélte Sternnek egy esztendei fizetését, kimondván egyben azt is, hogy ő nem ítélhető meg úgy, mint más megválasztott rabbi, mert nem egy törvényes alapon álló hírközség, hanem csupán egy imaegyesület által lett megválasztva. A Sefard-imaegyesület felebbszett az ítélet ellen a törvényszékhez, amely azonban szintén megítélte Sternnek az ezer koronát egy évre. De nemcsak Stern perelte be az imaegyesületet, hanem utóbbi is perrel támadta meg a rabbit és pedig az iránt, hogy adja ki az egyesületnek a tórákat. Stern erről hallani sem akar addig, amíg pénzét meg nem kapja.

Felelős szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

Modern Aphorisma.



— A férfi boldogsága a nő.
— A nő boldogsága a Yes porcellán-puder

Yes powder 3 korona
Yes krém 3 korona
Yes szappan 1 korona 50 fill.

Amerikai gyártmány:

Magyarországi főraktár: ERÉNYI BÉLA Diana-gyógyszertára BUDAPEST, KÁROLY-KÖRUT 5.

Mindenütt kapható!

NYILTTÉR.*

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik felejthetetlen drága jó leányom

Reiner Gizella

temetésén megjelentek. ravaialára virágot küldtek és részvétük kifejezése által nagy fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk legőszinteb köszönetet.

Arad, 1915. augusztus 7.

Reiner Lipót
és családja.

3047

Limbbeck János és fia első m. kir. szab. ércokporos gyára és temetésrendező vállalata.



Özv. Weisz Endréné szül. May Janka saját, ugy leánykája Bibike, valamint az alólirottak nevében mély fájdalommal tudatja, forrón szeretett férjének, illetőleg édes apa, vő, testvér, sógor és rokon

WEISZ ENDRE,

a „Vojtek és Weisz“ cég volt beitaagjának,

f. 6. augusztus 17-én délelőtti 10¹/₂ órakor, életének 53 ik s boldog házasságának 14-ik évében, hosszas szenvedés után bekövetkezett jobblétre szenderült.

A boldogult hült tetemei augusztus 19-én, délutáni 4 órakor fogtak Gróf Apponyi Albert-körut 2. sz. a házból ág. hitv. evangélikus szertartás szerint megáldatni s a helybeli felső temetőben lévő sírkertben örök nyugalomra tételni.

Áldás emlékére! Béke poraira!

Arad, 1915. augusztus 17. 121

May Antal, apósa. Özv. Bouge Károlyné sz. Weisz Zuzanna, testvére. Vass Istváné sz. May Mathild, Löbl Sámuelné sz. May Ella, sógornői. Vass István, Löbl Sámuel, sógorai.

Steiner és Goldschmidt

a Hadi Termény Részvénytársaság megbízottjai

vásárolnak

a Hadi Termény Részvénytársaság részére

idei termésű

buzát, zabot és árpát.

Bővebbet:

Steiner Ferenc

Arad, Erzsébet királyné-körut 20.

Goldschmidt Sándor

Arad, Weitzer János-utca

(Minorita-palota.)

* Az ezen sorok alatt közölttekert nem vállalunk felelősséget.

KERPEL

IZSÓ

Könyv-, zenemű- és papir-nagykereskedése, műkereskedése, kölcsönkönyvtára és zeneműkölcsönző intézete

ARADON.

Minden ujdonság raktáron.

Antikvár könyvek és hangjegyek.

Egy millió ritka bélyeg raktáron.

Tábori dobozok nagy készlete. Viszonteladóknak nagy ár- engedmény.

Irodai szerek és kellékek elsőrendű minőségben. Különlegességek.

Kitűnő szénpapiros írógép-szalagok és kellékek. Használt és új írógépek raktáron.

Papir- és írószer árukból viszonteladóknak nagy ár- engedmény.

Veszek a legmagasabb áron egyes könyveket, egész könyvtárakat és levélbélyeggyűjteményeket. Ugyisintén újabb és régi festményeket is.

Vidéki megrendelések a legfontosabban intéztetnek el.

Kiváló tisztelettel!

Kerpel Izsó.

Azsúrozás — Plissirozás — Gouvellrozás.**Deutschné Löw Róza** Arad, Weitzer János-u. 13., I. emelet
a postával szemben. 8044

Ertesítjük a n. é. közönséget, hogy a következő tej és tej-
pótló készítményeket, valamint táp és erősítő készítménye-
ket tartjuk raktáron:

Condensált tej (schweitz) 1-10, Dr. Finkelstein Meyer-
féle fehérnye tej 90 fillér, EI-CO fehérnyés tej-
konzerv (sűrített túrós tej) 1-30, BU-CU zsirban
szegény savanykás ugynevezett irós tejconserv 1-40,
Vilbeder H. S. Holländische Säuglingsnahrung 1-90,
Kaiser gyermekliszt 1 korona, Kuffeke gyermek-
liszt 1 és 2 korona, Nestlé-féle gyermekliszt 1 és
2 korona, Knorr zabdara 45 fillér, Knorr olajta-
lanított kukoricaliszt 95 fillér, Mondamin olajta-
lanított kukoricakészítmény 55 fillér, Löflund táp-
maláta Nährmaltose 2-70, Löflund maláta leves-
kivonat 3-60, Hoff malátakivonat 1-50, Gehe Maltyl
2 korona, Ovomaltin 1-20 és 2-50, Biomalz 1-30 és
3 korona, Ribamalz 3-25, Diasana 1-30, Nural 4-50,
Krompächer zab táplisz 60 fillér, Postatine, In-
fantina, Higijama, Sanatogen, Somatose, Larosan,
Tejukur, Soxlet tápeukur, Lactagol, stb. 11

Földes Kelemen

gyógyszertára, Deák Ferenc-utca.

Hohs Vilmos

gyógyszertára, Batthyányi - utca.

11

A szépségápolás titka a használandó
széplőszerek helyes megválasz-
tása! Ime ez az oka miért oly kedvelt

Rozsnyay Serail arkenőcse
Rozsnyay Serail krémje.

Mindkettő kipróbált jó hatású készít-
mény. 1 tégely kenőcs 1 korona 40 fil-
lér. 1 tégely krém 1 korona.

Színes arperok!!!

Próbadoboz 50 fillér! Kék, zöld, lila,
testezin, sárga, barna Színházi vagy este
kávéházi világításnál osodás hatású.

Kapható:

1845

Rozsnyay Máttyás gyógy-
szertárában Arad, Szabadság-tér.

Uránia Színház.

Szerdán és csütörtökön, felsőbb katonai engedéllyel:

1. **A mi hadseregünk.**

Katonai előadás vetített képekkel.

2. **Az ellenséges frontról.**

Hiteles francia felvételek.

3. **Drinápoly titka.**

Katonai kémdráma 3 részben.

31

Söracsarnok és étterem megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy f. hó 15-én Aradon, Fábán-utca 1. szám alatt, a Balaton kávéház mellett söracsarnokot és éttermet nyitottam. — Abonenseket úgy az éttermembe, mint házakhoz kihordva elfogadok. — Jó ételekről és tisztán kezelt italokról állandóan gondoskodom. —
Naponta frissen csapolt sör. A n. é. közönség szives pártfogását kéri, Valódi ménesi, magyarádi és kecskeméti borok. — **Csizmadia Vilmosné.** kiváló tisztelettel

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítható.

Minden szó 4 fillér. Vastagabb betűkkel 8 fillér.

Vastagabb betűkkel kívánt szavak aláhúzással jelzendők.

A legkisebb hirdetés 60 fillér.

Az apróhirdetések előre fizetendők.

A hirdetések délután 1/2 óráig vételnek fel.

LEVELEZÉS.

Aradi orvos

tisztességes ismeretséget óhajtja egy vidéki urinól. Választ „Arvácska” jellegre a kiadóhivatal továbbítja. 3050

Melyik gavallér öreg ur

óhajtja csinos, molett asszonyka tisztességes ismeretséget, az írjon „Temperamentumos” jellegre a kiadóhivatalba. 3048

ELLÁTÁS.

Internat Weissweiler

IX., Nussdorferstrasse 10/12. Familienheim für studierende junge Mädchen. Jeder Komfort, günstige Lage. In Verbindung mit allen Schultypen. Beste Referenzen. 2911

ALKALMAZÁST NYER.

Ügyes fiatal segéd

a női divat szakmából felvétetik, György Menyhért és Társánál. 3000

Szakácsnő

16 bizonyítvánnyal és egy gyakorlatos szakkönyvvel felvétetik. Cím a kiadóhivatalban. 3042

Mérlegképes

könyvelő irodavezető állást keres. Esetleg átmenetileg a háború tartama. Megköszönések „Elsőrangú erő” jelleg alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 3013

Egy

fiatal és egy idősebb fűszer- és csomagoló kereskedő segédet, azonnali belépésre keresek. Babcsányi Ferencné, Tamasváros. 2924

Kocsis

Ügyes, megbízható, alkalmazást nyer azonnali belépésre Bing Ede cégnél, Arad. 3007

ALKALMAZÁST KERES.

Megbízható utcafény

gyermek mellett ajánkozik. Vidékre is elmegy. Petőc Ezer, Gyár-utca 21. 3017

Új oséplőgéppel

hosszabb időre raktári cséplést óhajtók vállalni. Szives felkívást várok. Kaba János postamester, Almászegres. 3022

KIADÓ LAKÁS.

Egy 3 szobás és egy 4 szobás utcai lakás azonnal, vagy november 1-ére kiadó Pöstenberg Ernő-utca 15. 3018

Modern

négyszoba, előszobából álló parkettázott földszinti lakás (egyik utcai szobába lépcsőházból külön bejárat) villany, gázberendezéssel, Török I.-u. 1/b. új házban november 1-ére kiadó. 2847

VÉTEL ÉS ELADÁS.

2 kézi szénaprés eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3046

Papírszalvéta

1000 darab 5 koronáért kapható Pichler Sándor papírkereskedésében, Szabadság-tér. 781

Ültöm

olcsóbb mint a piac, legfinomabb körtét, szőlőt és más gyümölcsöt ajánlok. Galler Anna, Deák Ferenc-utca Fehér Kereszt épület. 3044

Szabadonfutó

jókarban lévő kerékpár eladó Keptész Pál fűszerüzletében, Erzsébet-utca 13. 3049

INGATLAN.

Külvárosban

forgalmas helyen sarok ház, Italméréssel eladó, esetleg bérbe adó. Cím a kiadóhivatalban. 3011

Urilányok részére

fehérenemű himzés, varrás és szabászat. 3048

tanfolyam nylik

Bővebb felvilágosítással szolgál

özv Szalkai Arminné,

Weitzer János-utca 13. sz. himző- és fehérenemű üzlete.

Költözők figyelmébe!

villany bevezetéseket, csillár átszereléseket jutányosan végez 481

Kalmár József

villanyszerelési vállalata Arad, Salac-utca 2. sz. 242. Telefonszám 242.

Gyümölcsfa oltványok

iránti megrendeléseket, valamint kedvezményes áron leendő kiadatás iránti kérvényeket f. évi szeptember hó 15-éig fogad el a mezőhegyesi m. kir. állami faiskola vezetősége. 3009

Italüzletben

Jártas, magyarul és románul beszélő

külvivatalnok

azonnali belépésre kerestetik.

Ajánlatokat kér Hirschl Dávid és Fiai szeszes italok nagykereskedése, sörraktár Fecsád, Krassó-Szörény vármegye. 3039

ZSIR

prima, egészséges ídel

Szalonna

napi árban kapható

Kalmár Endréné

Arad, Asztalos Sándor- és Chorin-utca sarok. 2530
670. Telefon szám 670.

Szőlő-rothadás

megakadályozására, valamint a fűrt peronospora és lisztharmat által megtámadott fűrtbetegségek visszafejlesztésére, ajánljuk kitűnőnek bizonyult

Antisporin

védőszerünket. — 1 adag 100 liter vízhez 2 korona.

Vojtek és Weisz

drogeria Aradon. 3041

Burgonya

waggontételenként és mázsánként kapható

Kalmár Endre

Asztalos- és Chorin-u. sarok. Telefon 670. 2817